

Nieuwsbrief PR Updates

Nummer 11, 2023

Redactie: Prof. mr. drs. M. Heemskerk.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1622](#) 24-11-2023

Deliveroo valt als maaltijdbezorger per fiets onder werkingssfeer pensioenfonds vervoer

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1596](#) 17-11-2023

Geen instemming echtgenoot nodig voor staken pensioenopbouw; tijdsevenredige financiering bij pensioenverevening en afstortingsplicht

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2023:2301](#) 28-11-2023

Niet indexeren pensioenfonds is geen schending eigendomsrecht

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2023:2009](#) 31-10-2023

Overeenkomst dat werknemer via levensloopregeling onbetaald verlof opnam tot pensioenleeftijd

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:9193](#) 31-10-2023

Rechtsgeldige uitsluiting Wvps in niet ondertekend echtscheidingsconvenant

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:2711](#) 24-10-2023

Geen recht op premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid omdat geen tijdige aanvraag is ingediend

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2023:2093](#) 09-05-2023

Faillissement schilder/glaszetter wegens vordering pensioenfonds

Rechtbank

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2023:7314](#) 17-11-2023

Overlappende werkingssfeer Bpf MITT en Detailhandel: werkgever G-star valt onder Detailhandel, niet onder MITT

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:5990](#) 17-11-2023

Vóór huwelijk afgekocht Italiaans pensioen in huwelijksgoederengemeenschap gestort levert vergoedingsrecht op voor vrouw

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:4560](#) 14-11-2023

Werkgever moet premies aan Bpf PMT en sociale fondsen betalen

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:5747](#) 08-11-2023

Uitleg pensioenovereenkomst: geen gerechtvaardigde verwachting verschil getroffen pensioenverzekering en ABP-regeling

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2023:5266](#) 08-11-2023

Beroepsfout voor onjuiste aanneming gemeenschappelijk eigendom appartement en woning, geen beroepsfout voor afzien pensioenverevening en pensioen in eigen beheer

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:4608](#) 07-11-2023

Werkgever heeft pensioenregeling rechtsgeldig gewijzigd van middelloon naar premieovereenkomst

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:10179](#) 03-11-2023

Pensioenverevening in Duitsland opgebouwd pensioen; geen rechtstreeks recht jegens Duitse pensioenuitvoerder

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:10182](#) 03-11-2023

Bewijsopdracht of werknemer voldoende is geïnformeerd over wijziging pensioenregeling

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:6405](#) 01-11-2023

Werkgever die factuur Bpf te laat betaalt, moet buitengerechtelijke kosten betalen

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:6404](#) 01-11-2023

Voormalig voorzitter RvT Bpf MITT heeft geen recht op btw-vergoeding voor zijn diensten

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:7506](#) 25-10-2023

Eenzijdige wijziging middelloonregeling naar premieovereenkomst

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:6049](#) 20-09-2023

Werkgever valt niet onder werkingssfeer Bpf Schoonmaak

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEEA:2022:546](#) 28-09-2022

Wederzijdse afstand opgebouwd pensioen na Arubaanse echtscheiding

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEEA:2022:543](#) 28-09-2022

Arubaanse echtscheiding en verdeling gemeenschap: opgebouwd pensioen man en vrouw worden aan hen zelf toebedeeld zonder overbedeling

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEEA:2022:553](#) 06-07-2022

Uitleg vaststellingsovereenkomst: betaling normaal belastingtarief, geen verplichting overleggen originele pensioenovereenkomst

RECHTSPRAAK

Uitleg vaststellingsovereenkomst: betaling normaal belastingtarief, geen verplichting overleggen originele pensioenovereenkomst

Geschil tussen werknemer en werkgever over de uitleg van de vaststellingsovereenkomst. Werkneemster stelt dat ten onrechte het bijzonder tarief van 25% is toegepast op de betaling van de emolumenten. Het Gerecht oordeelt voorshands dat het gunstiger tarief, te weten het tabeltarief, (normaal) kan worden toegepast. Naar het voorshands oordeel van het Gerecht is voldoende aannemelijk gemaakt dat werkgever de vaststellingsovereenkomst heeft nagekomen door een kopie van de pensioenovereenkomst over te leggen, nu de originele pensioenovereenkomst ingevolge artikel 3 lid 4 van de Landsverordening Algemeen Pensioen niet kan worden overgelegd. Dat Olive Tree pas na het instellen van dit kort geding over is gegaan tot het afsluiten van een pensioenovereenkomst, maakt het vorenstaande niet anders.

Werknemer heeft op 29 maart 2022 met Olive Tree een vaststellingsovereenkomst gesloten welke binnen afzienbare tijd diende te zijn nagekomen. Tot op heden heeft Olive Tree volgens de werknemer de vaststellingsovereenkomst niet volledig nagekomen. Zij stelt in dit verband dat Olive Tree te veel belastingen heeft ingehouden door ten onrechte het bijzonder tarief toe te passen. Olive Tree weigert om tot herberekening over te gaan van het aan eiseres toekomende nettoloon, rekening houdend met het voor eiseres gunstiger tabeltarief (normaal). Volgens eiseres moet Olive Tree haar nog een bedrag van Afl. 6.357,09 uitbetalen. Olive Tree moet ook nog nieuwe loonstroken en de originele pensioenovereenkomst aan eiseres verstrekken. Tussen partijen is niet in geschil dat Olive Tree aan eiseres een bedrag van Afl. 41.000 (bruto) dient uit te betalen conform de door partijen overeengekomen vaststellingsovereenkomst d.d. 29 maart 2022. In geschil is welk tarief dient te worden

toegepast bij het berekenen van het aan eiseres te betalen nettoloon. Eiseres stelt en Olive Tree betwist, dat de in het artikel 3 van de vaststellingsovereenkomst bedoelde verschuldigde belasting dient te worden berekend op basis van het tabeltarief (normaal) en niet het bijzonder tarief van 25%.

Het Gerecht is op grond van de door partijen overgelegde stukken en hetgeen zij ter zitting naar voren hebben gebracht voorshands van oordeel dat de bedoeling van partijen was om zo min mogelijk belasting over het verschuldigde brutobedrag te betalen. Daarbij neemt het Gerecht het volgende in aanmerking. Niet in geschil is dat de vaststellingsovereenkomst is aangegaan ter beëindiging van hun geschil. In die vaststellingsovereenkomst staat dat eiseres zorg zal dragen voor een beschikking van de DIMP met daarin de ruling over de verschuldigde belasting en premies over de beëindigingsvergoeding. In de vaststellingsovereenkomst staat echter niet uitdrukkelijk welk tarief dient te worden toegepast. Eiseres voert in dit verband aan dat het voor Olive Tree vanaf het begin van de onderhandelingen duidelijk is geweest dat eiseres zo min mogelijk belasting wil betalen. Met dat uitgangspunt in het achterhoofd en in het licht van de brief van de DIMP van 11 april 2022 waarin staat dat eiseres recht heeft op het tabeltarief (normaal) omdat het hier gaat om een vergoeding voor het nog te betalen loon, dient naar het voorshands oordeel van het Gerecht het gunstiger tarief, te weten het tabeltarief (normaal) worden toegepast zoals de DIMP in zijn brief heeft geadviseerd. Onder deze omstandigheden kan niet anders worden aangenomen dat Olive Tree de nettobetaling niet heeft uitbetaald volgens de door partijen overeengekomen vaststellingsovereenkomst. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat Olive Tree het nog verschuldigde bedrag van Afl. 6.357,09 aan eiseres dient te betalen. Dit brengt mee dat de vordering onder 1 zal worden toegewezen.

Tussen partijen is niet in geschil dat Olive Tree een kopie van de pensioenovereenkomst aan eiseres reeds heeft overgelegd. In geschil is of Olive Tree ook de originele pensioenovereenkomst aan eiseres dient te overleggen. Het Gerecht overweegt als volgt.

In de vaststellingsovereenkomst staat niet dat Olive Tree de originele pensioenovereenkomst aan eiseres dient te overleggen. In de vaststellingsovereenkomst staat slechts dat de pensioenovereenkomst moet worden overgelegd. Olive Tree heeft in dit verband naar het voorshands oordeel van het Gerecht voldoende aannemelijk gemaakt dat zij de vaststellingsovereenkomst heeft nagekomen door een kopie van de pensioenovereenkomst over te leggen, nu de originele pensioenovereenkomst ingevolge artikel 3 lid 4 van de Landsverordening Algemeen Pensioen niet kan worden overgelegd. Dat Olive Tree de pensioenovereenkomst pas na het instellen van dit kortgeding over is gegaan tot het afsluiten van een pensioenovereenkomst, maakt het vorenstaande niet anders. Dit brengt mee dat de

vordering zal worden afgewezen.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 06-07-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEEA:2022:553

Zaaknummer: AUA202201475

Rechters: J.M.J. Keltjens

Advocaten: J.A.R. Bryson en D.G. Kock

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Arubaanse echtscheiding en verdeling gemeenschap: opgebouwd pensioen man en vrouw worden aan hen zelf toebedeeld zonder overbedeling

Geschil over verdeling ontbonden Arubaanse huwelijksgoederengemeenschap. Het gerecht stelt vast dat partijen het eens zijn over toebedeling woning en hypotheek aan de man, die de vrouw wegens overbedeling bedrag dient te voldoen. Partijen zijn het eens over verdeling inboedel en overbedeling wegens toedeling auto's aan de man. Het Gerecht beslist dat door de man opgebouwd pensioen aan hem wordt toebedeeld en het door de vrouw opgebouwde pensioen aan haar zal worden toebedeeld, terwijl partijen te dezen niets aan elkaar verschuldigd zijn uit hoofde van overbedeling.

Dit geschil gaat over de verdeling van een ontbonden Arubaanse huwelijksgoederengemeenschap. Partijen zijn het erover eens dat de woning en de daarbij behorende hypothecaire lening aan de man worden toebedeeld. Partijen zijn ter comparitie van 7 juli 2022 ermee akkoord gegaan om uit te gaan van een gemiddelde marktwaarde van de woning van Afl. 179.500 ((Afl. 189.000 + Afl. 170.000) / 2). Ter comparitie heeft de man te kennen gegeven dat de hypothecaire schuld ten tijde van het tussenvonnis van 6 april 2022 ongeveer Afl. 145.000 bedroeg. Daarbij heeft de man toegezegd voorafgaand aan dit vonnis een bankafschrift over te leggen, waarmee de vrouw ter comparitie akkoord is gegaan. Uit het alsnog overgelegde bankafschrift blijkt van een hypothecaire schuld van Afl. 145.558,69 op 23 juni 2022. Het Gerecht zal dan ook uitgaan van de ter comparitie besproken Afl. 145.000 Dit brengt met zich dat de man de helft van de overwaarde (Afl. 179.500 – Afl. 145.000 = Afl. 34.500), zijnde Afl. 17.250, aan de vrouw dient te voldoen wegens overbedeling.

Zoals in het tussenvonnis van 6 april 2022 is overwogen, verblijft de man sinds de echtscheiding in de woning. Partijen zijn ter comparitie van 7 juli 2022 overeengekomen dat de door de man sedert echtscheiding betaalde aflossingen op de hypotheek,

verzekeringspremies, erfpachtcanon en grondbelasting zullen worden weggestreept tegen het gebruik van de echtelijke woning sedert de echtscheiding door de man, zonder dat een partij aan de andere partij enige vergoeding verschuldigd zal zijn. Deze posten worden derhalve tegen elkaar weggestreept.

Partijen zijn ter comparitie van 7 juli 2022 het erover eens geworden dat de inboedel door de man zal worden verkocht, teneinde de opbrengst daarvan gelijkelijk te verdelen tussen partijen. Het Gerecht zal dienovereenkomstig beslissen.

In het tussenvonnis van 6 april 2022 is reeds geoordeeld dat de man ter zake van de [model 1] [merk 1] uit hoofde van overbedeling zal worden veroordeeld om de helft van Afl. 11.000 te voldoen aan de vrouw, te weten Afl. 5.500.

Partijen zijn voorts ter comparitie van 7 juli 2022 overeengekomen dat de [model 2] en de [model 3] [merk 3] tegen een totale wrakwaarde van Afl. 1.500 aan de vrouw zullen worden toebedeeld. Dat leidt tot een vordering van de man op de vrouw wegens overbedeling van Afl. 750.

Partijen zijn ter zitting van 7 juli 2022 het erover eens geworden dat door de man opgebouwde pensioen aan hem worden toebedeeld en het door de vrouw opgebouwde pensioen aan haar zal worden toebedeeld, terwijl partijen te dezen niets aan elkaar verschuldigd zijn uit hoofde van overbedeling. Het Gerecht zal dienovereenkomstig beslissen.

Zoals in het tussenvonnis van 6 april 2022 is overwogen, zal de persoonlijke lening nummer [lening nummer 1] bij de Arubabank aan de man worden toebedeeld, en dat de vrouw de man de helft daarvan, te weten Afl. 2.124,53 zal dienen te betalen.

Partijen zijn voorts ter comparitie van 7 juli 2022 overeengekomen dat de persoonlijke lening nummer [lening nummer 2] bij de Arubabank aan de man zal worden toebedeeld, en dat de vrouw een bedrag van Afl. 250 aan de man zal betalen.

In de aard van de procedure ziet het Gerecht aanleiding om de proceskosten te compenseren tussen partijen, aldus dat ieder van hen de eigen kosten draagt.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 28-09-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEEA:2022:543

Zaaknummer: AUA20210101

Rechters: M.E.B. de Haseth

Advocaten: N.S. Gravenstijn en M.M.M.C. Ecury

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wederzijdse afstand opgebouwd pensioen na Arubaanse echtscheiding

Echtscheiding en verdeling huwelijksgoederengemeenschap Aruba. Het Gerecht bepaalt onder meer dat de woning dient te worden verkocht en beslist ten aanzien van overige vermogensbestanddelen. Het Gerecht overweegt dat de man en de vrouw ieder geen aanspraak maken op en afstand doen van het door de ander opgebouwde pensioen. Het pensioen van de man zal daarom zonder nadere vergoeding aan de man worden toegedeeld en dat van de vrouw aan de vrouw, eveneens zonder nadere vergoeding.

Partijen zijn te Aruba met elkaar in gemeenschap van goederen gehuwd. Bij beschikking van 2 november 2020 van dit Gerecht is de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. De ontbonden huwelijksgoederengemeenschap is nog niet verdeeld. Partijen zijn het erover eens dat het volgende tot de te verdelen huwelijksgoederengemeenschap behoort: de echtelijke woning met hypotheek; de inboedel; kleding/lijfsieraden; pensioenen man en vrouw en belastingtegoeden en/of -schulden.

Het Gerecht bepaalt dat de echtelijke woning moet worden verkocht. Voor dit oordeel is mede van belang dat de vrouw onweersproken heeft gesteld dat zij groot belang heeft bij spoedige verkoop, omdat thans de hypotheekschuld alsmaar verder oploopt en daardoor het risico van een restschuld bestaat.

Partijen dienen binnen twee weken na heden opdracht tot verkoop te geven aan een makelaar. Deze makelaar zal in overleg met partijen de verkoopprijs moeten bepalen. De man is gehouden mee te werken aan de verkoop van de woning (zoals bijvoorbeeld door mee te werken aan bezichtigingen) en zal de woning in geval van verkoop tijdig moeten ontruimen. Met de verkoopopbrengst dient de op dat moment nog aanwezige hypothecaire geldlening te worden afgelost. De alsdan resterende opbrengst, verminderd met de aan de verkoop

verbonden kosten, dient naar evenredigheid tussen partijen te worden verdeeld. Indien na voldoening van de hypothecaire lening een schuld resteert, dient deze schuld door partijen naar evenredigheid te worden gedragen.

Volgens de man heeft hij gedurende het huwelijk in totaal een bedrag van Afl. 144.647,50 voor de hypotheek en Afl. 6.700 aan verzekeringen en belastingen betaald. De man stelt zich op het standpunt dat de vrouw is gehouden de helft van deze door hem betaalde aan hem terug te betalen. Deze stelling van de man kan niet slagen. Partijen waren zoals gezegd in gemeenschap van goederen gehuwd en hadden jegens elkaar een verzorgingsplicht. Voor vergoeding door de vrouw aan de man is daarom geen plaats. De na de ontbinding van het huwelijk door de man gedane betalingen dienen wel door beide partijen te worden gedragen. Deze betalingen bedragen blijkens de overgelegde stukken tot 1 april 2022 in totaal Afl. 2.280. De vrouw zal daarom een bedrag van Afl. 1.140 aan de man moeten betalen.

De vrouw heeft niet, althans onvoldoende weersproken gesteld dat zij in overleg met de man een aantal zaken uit de woning heeft meegenomen en dat partijen overeenstemming hadden dat de inboedel aldus was verdeeld, maar dat de man daarop is teruggekomen omdat de vrouw hem om betaling van partneralimentatie had gevraagd. Gelet hierop en nu geen feiten of omstandigheden zijn gesteld of gebleken die tot een ander oordeel leiden, ziet het Gerecht geen aanleiding om tot een andere verdeling van de inboedel te komen dan zoals feitelijk heeft plaatsgevonden. De inboedel wordt daarom geacht te zijn verdeeld.

De vrouw heeft gesteld dat de kleding, lijfsieraden en lijfgoederen van partijen moeten worden toegedeeld aan de partij die deze zaken in bezit en gebruik heeft, het Gerecht begrijpt zonder nadere vergoeding. Nu de man hiertegen geen verweer heeft gevoerd, zal aldus worden beslist.

Tussen partijen is niet in geschil dat de man en de vrouw ieder geen aanspraak maken op en afstand doen van het door de ander opgebouwde pensioen. Het pensioen van de man zal daarom zonder nadere vergoeding aan de man worden toegedeeld en dat van de vrouw aan de vrouw, eveneens zonder nadere vergoeding.

Ter zitting is gebleken dat de man over het belastingjaar 2020 (het laatste jaar van het huwelijk) een belastingteruggaaf van Afl. 2.000 heeft ontvangen. De man dient daarvan nog een bedrag van Afl. 1.000 aan de vrouw te betalen. Hiertoe zal hij dan ook worden veroordeeld. Indien en voor zover over de huwelijkse periode nog belastingschulden blijken te bestaan, dienen deze schulden door partijen ieder voor de helft te worden gedragen. De partij die de schuld moet betalen heeft ter zake een regresvordering op de ander, indien en zodra hij of zij haar eigen deel van de schuld heeft voldaan.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 28-09-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEEA:2022:546

Zaaknummer: AUA202103368

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Advocaten: Kock, S.A. S.A. Kock en H.F. Falconi

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voormalig voorzitter RvT Bpf MITT heeft geen recht op btw-vergoeding voor zijn diensten

Geschil tussen voormalig voorzitter raad van toezicht en Bpf MITT over de vergoeding van btw voor zijn werkzaamheden. Hij heeft btw afgedragen. Volgens hem krijgt Bpf MITT door afspraken met de Belastingdienst een deel van de door hem afgedragen btw terug. Dan komt dat bedrag aan hem toe, zo stelt hij. Waarom eiser recht zou hebben op informatie over afspraken tussen Bpf MITT en de Belastingdienst, ontgaat de kantonrechter. Waarom eiser op grond van deze afspraken recht meent te hebben op een hogere beloning dan overeengekomen, valt evenmin in te zien. Zijn vordering strandt dan ook wegens het ontbreken van enige grondslag.

Eiser is (via zijn eenmanszaak [handelsnaam]) in de periode van 10 december 2014 tot en met 1 juli 2021 voorzitter geweest van de raad van toezicht van het Bpf MITT. Eiser heeft in die jaren gefactureerd en is betaald conform het vergoedingsbeleid van Bpf MITT. Volgens dat beleid bedroeg zijn vergoeding € 13.500 per jaar. Dit beleid is vastgelegd in een schriftelijk stuk, waarin expliciet het volgende staat vermeld: ‘Alle vergoedingen zijn bruto bedragen zijn en worden geacht (tenzij anders vermeld) inclusief btw te zijn. Indien leden van het bestuur, de Raad van Toezicht of het Verantwoordingsorgaan zich kwalificeren als btw-ondernemer, dienen zij zelf de btw te berekenen en af te dragen over de vergoedingen die worden ontvangen.’

Eiser vordert dat de kantonrechter voor zo veel mogelijk bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad: (a) Bpf MITT zal veroordelen tot het verstrekken van de regeling die zij met de fiscus heeft getroffen aangaande verplichtingen over de onkostenvergoedingen zoals die zijn verstrekt aan de bestuurders en toezichthouders van Bpf MITT, op straffe van een dwangsom, en (b) Bpf MITT zal veroordelen om aan eiser te betalen het bedrag dat zij op grond van deze regeling heeft terugontvangen of niet hoefde te betalen, te vermeerderen met rente, buitenrechtelijke

kosten en de proceskosten.

Eiser stelt dat hij verplicht was om btw af te dragen en over de vergoeding van € 13.500 die hij jaarlijks van Bpf MITT ontving, ook btw heeft afgedragen. Eiser stelt dat 'op enig moment is gebleken dat Bpf MITT met de Belastingdienst tot een ruling is gekomen waar het het terugvorderen van btw over de vergoedingen van onder meer de voorzitter van de Raad van Toezicht van Bpf MITT betreft'. Bpf MITT weigert echter inzage te geven in de met de Belastingdienst gesloten regeling. Als Bpf MITT door de afspraken met de Belastingdienst een deel van de door hem afgedragen btw terugkrijgt, komt dat bedrag aan hem toe, zo stelt eiser. In de dagvaarding heeft hij nagelaten om de juridische grondslag van zijn vordering te vermelden. Ter gelegenheid van de mondelinge behandeling heeft hij aangevoerd dat het beloningsbeleid van Bpf MITT zó moet worden uitgelegd dat Bpf MITT bereid was om jaarlijks € 13.500 te betalen voor hem als voorzitter van de raad van toezicht. Als blijkt dat Bpf MITT door afspraken met de belastingdienst een deel van dat bedrag terugkrijgt, zou dat aan hem moeten toekomen, omdat Bpf MITT anders minder zou hebben betaald dan zij bereid was te betalen.

Bpf MITT stelt zich op het standpunt dat eiser is beloond conform het beloningsbeleid en dat hij verder niets te vorderen heeft. Enige juridische grondslag voor zijn vorderingen ontbreekt. Er is een 'rulingovereenkomst' met de Belastingdienst, maar daarin is geheimhouding overeengekomen. Bpf MITT mag die overeenkomst niet overleggen. Bpf MITT heeft betwist dat zij op grond van die rulingovereenkomst door eiser afgedragen btw zou terugkrijgen. Volgens Bpf MITT heeft eiser geen enkel rechtens te respecteren belang bij het verstrekken van de rulingovereenkomst, omdat die geheel buiten de rechten en plichten in de relatie tussen eiser en Bpf MITT staat.

Het verweer van Bpf MITT slaagt. De rechtsverhouding tussen eiser en Bpf MITT wordt beheerst door de afspraken die tussen hen zijn gemaakt. Dat het beloningsbeleid onderdeel uitmaakt van die afspraken hebben zij beiden erkend. Dit beloningsbeleid is volstrekt duidelijk en partijen hebben ook jarenlang conform dit beloningsbeleid gehandeld. Waarom eiser recht zou hebben op informatie over afspraken tussen Bpf MITT en Belastingdienst, ontgaat de kantonrechter. Waarom eiser op grond van deze afspraken recht meent te hebben op een hogere beloning dan overeengekomen, valt evenmin in te zien. Zijn vordering strandt dan ook wegens het ontbreken van enige grondslag.

Eiser zal als de in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de kosten van deze procedure.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 01-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:6404

Zaaknummer: 10505712 \ CV EXPL 23-2044

Rechters: A.P.A. Bisscheroux

Advocaten: A.D.J. van Ruyven en E. Lutjens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Werkgever die factuur Bpf te laat betaalt, moet buitengerechtelijke kosten betalen

Werkgever valt onder werkingssfeer Bpf Bouw en is premies verschuldigd. Hij heeft een factuur te laat betaald. Het geschil gaat over de verschuldigde buitengerechtelijke kosten, proceskosten en rente. Werkgever meent de buitengerechtelijke kosten niet te zijn verschuldigd, omdat in de aanmaning van de incassogemachtigde van de Stichtingen bij het gevorderde bedrag aan incassokosten niet vermeld staat welk deel daarvan betrekking heeft op btw, zodat de vordering op dat moment volgens gedaagde onvolledig was. De kantonrechter oordeelt dat er geen verplichting is om in een aanmaning waarin een vergoeding van buitengerechtelijke incassokosten in rekening wordt gebracht, die vergoeding te splitsen in het deel dat ziet op de kosten sec en het deel van die vergoeding dat ziet op btw (indien die in rekening wordt gebracht). Het niet vermelden van welk deel btw betreft, ontslaat de schuldeiser niet van zijn betalingsverplichting.

Gedaagde is een werkgever in de bouwnijverheid en valt als zodanig op grond van de Verplichtstellingsbeschikking van 17 april 2020 van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (verplicht) onder de werkingssfeer van de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Bouwnijverheid. Gedaagde is tevens werkgever in de bedrijfstak als bedoeld in de Cao Bedrijfstakeigen Regelingen voor de Bouwnijverheid 2016-2019 (ook geldend voor 2020) dan wel 2021-2025 (verder: Cao BTER). Op grond hiervan is gedaagde premies verschuldigd aan de Stichtingen..

Op 26 januari 2023 hebben de Stichtingen een (gezamenlijke) factuur aan gedaagde gezonden (productie 5 bij repliek) ten bedrage van in totaal € 3.002,79 met het verzoek dat bedrag

binnen zeven dagen te betalen. Nu gedaagde aan dat verzoek niet had voldaan, hebben de Stichtingen op 14 en 24 februari 2023 herinneringen ter zake van genoemd bedrag verzonden. Bij die laatste herinnering hebben zij tevens medegedeeld dat indien niet binnen de gestelde termijn van zeven dagen betaald zou worden, de Stichtingen een incassobureau zouden inschakelen en dat het incassobureau extra incassokosten in rekening zou brengen.

Flanderijn Gerechtsdeurwaarders heeft vervolgens namens de Stichtingen op 8 maart 2023 per e-mail nogmaals aangedrongen op betaling van genoemd bedrag, ditmaal verhoogd met € 514,59 aan vergoeding van buitengerechtelijke kosten en met de vervallen rente van € 23,32, derhalve in totaal € 3.540,70. Een dag later, op 9 maart 2023, hebben de Stichtingen het bedrag van € 3.002,79 (rechtsreeks van gedaagde) ontvangen.

De Stichtingen stellen zich op het standpunt dat gedaagde hen nog € 543,12 verschuldigd is, maar zij beperken hun vordering in deze procedure om hen moverende redenen tot € 500, te vermeerderen met (primair) de wettelijke handelsrente dan wel (subsidiair) met de wettelijke 'consumentenrente' (zoals de Stichtingen dat noemen: bedoeld zal zijn de wettelijke rente) over de nog openstaande hoofdsom vanaf 17 april 2023 tot aan de dag van voldoening.

Hoewel de Stichtingen dit niet expliciet zeggen, leidt de kantonrechter daaruit af dat de zij de ontvangen betaling van € 3.002,79 conform het bepaalde in artikel 6:44 lid 1 BW eerst op de kosten en de reeds vervallen rente hebben afgeboekt en dat het restant van € 543,12 aldus de hoofdsom betreft.

Voor wat betreft de verschuldigheid en de omvang van de vergoeding van buitengerechtelijke kosten, verwijzen de Stichtingen naar artikel 6. lid 3 van het Uitvoeringsreglement Bouwnijverheid van de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Bouwnijverheid. Uitgaande van de inhoud van die productie dient het er overigens voor te worden gehouden dat bedoeld is te verwijzen naar het vijfde lid van artikel 6 (niet het derde lid).

Gedaagde erkent de verschuldigheid van de hoofdsom en zij erkent eveneens dat zij die te laat heeft betaald. Desondanks meent zij de buitengerechtelijke kosten niet te zijn verschuldigd, omdat in de aanmaning van de incassogemachtigde van de Stichtingen bij het gevorderde bedrag aan incassokosten niet vermeld staat welk deel daarvan betrekking heeft op btw, zodat de vordering op dat moment volgens gedaagde onvolledig was. Om die reden is gedaagde evenmin de proceskosten verschuldigd, zo vat de kantonrechter de stellingen van gedaagde althans op.

Zoals de Stichtingen bij repliek terecht hebben opgemerkt, bestaat geen verplichting om in een aanmaning waarin een vergoeding van buitengerechtelijke incassokosten in rekening worden gebracht, die vergoeding te splitsen in het deel dat ziet op de kosten sec en het deel van die

vergoeding dat ziet op btw (indien die in rekening wordt gebracht). Het niet vermelden van welk deel btw betreft, ontslaat de schuldeiser niet van zijn betalingsverplichting. De omvang van de vergoeding is op zichzelf onweersproken gelaten zodat die in deze procedure vast staat. Het verweer kan aldus niet slagen. De vordering zal worden toegewezen, inclusief de daarover gevorderde wettelijke handelsrente.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 01-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:6405

Zaaknummer: 10518785 CV EXPL 23-2147

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Advocaten: D. de Waard

Wetsartikelen: 6:44 lid 1 BW

RECHTSPRAAK

Beroepsfout voor onjuiste aannname gemeenschappelijk eigendom appartement en woning, geen beroepsfout voor afzien pensioenverevening en pensioen in eigen beheer

Eiser stelt door boekhouder en advocaat te zijn benadeeld bij echtscheiding. Volgens hem is een beroepsfout gemaakt, onder meer door in strijd met eerdere afspraken een compensatie toe te kennen voor het afzien van pensioenverevening en door onjuiste advisering over het in eigen beheer opgebouwd pensioen. In dit vonnis komt de rechtbank tot de conclusie dat [gedaagden 1] en [gedaagden 2] op sommige onderdelen beroepsfouten hebben gemaakt en daarom hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de schade die [eiser 1] als gevolg daarvan heeft geleden bij de verdeling van het vermogen van [eiser 1] en/of [A]. Gedaagde 1 heeft als opdrachtnemer een toerekenbare tekortkoming jegens [eiser 1] gepleegd door niet met [eiser 1] te overleggen over de wijze van herstel van de fouten in haar eerdere berekeningen die waren gebaseerd op de onjuiste aanname dat de woning en de appartementen gezamenlijk eigendom waren. Gedaagde 4 heeft als opdrachtnemer meerdere toerekenbare tekortkomingen jegens [eiser 1] gepleegd, waarvan de laatste en meest verstrekkende is dat zij, nadat zij ontdekte dat de woning en de appartementen alleen eigendom waren van [eiser 1], [eiser 1] niet heeft gewezen op het gevolg van een afwijking van bijna € 300.000, ten opzichte van een verdeling volgens de huwelijkse voorwaarden, en niet heeft geverifieerd of [eiser 1] toch nog steeds een verdeling op basis van 50-50 wilde. Ten aanzien van de pensioenverevening en het eigen beheer is geen beroepsfout gemaakt. Het is nog niet duidelijk of [eiser 1] inderdaad schade heeft geleden en zo ja, hoe hoog die schade is. Partijen zullen daarover nog

nadere informatie moeten verschaffen.

Eiser is getrouwd geweest met mevrouw [A]. In de huwelijkse voorwaarden van 17 juli 1991 is opgenomen dat iedere gemeenschap van goederen is uitgesloten. Zij hebben zich tijdens hun echtscheiding laten bijstaan door boekhouder [gedaagde 3] (werkzaam bij [gedaagde 1]) en advocaat [gedaagde 5] (werkzaam bij [gedaagde 4]). Volgens eisers zijn daarbij (beroeps)fouten gemaakt. [Eiser 1] stelt dat hij hierdoor schade heeft geleden (in totaal bijna € 600.000. Deze procedure gaat over de vraag of [gedaagden 1] en [gedaagden 2] inderdaad beroepsfouten hebben gemaakt en daarmee tekort zijn geschoten in de nakoming van de met ieder van hen gesloten overeenkomst van opdracht, dan wel of zij een onrechtmatige daad hebben gepleegd jegens [eiser 1] en/of [eiser 2]. De advocaat en boekhouder wordt onder meer verweten dat eiser is benadeeld door in strijd met eerdere afspraken aan [A] een compensatie toe te kennen voor het afzien van pensioenverevening, terwijl [eiser 1] daarvoor niet werd gecompenseerd en dat eiser 1] onjuist en/of onvolledig is geadviseerd over de pensioenen die door [eiser 2] in eigen beheer waren opgebouwd.

[Eiser 1] en [A] deden in artikel 17 van het echtscheidingsconvenant allebei afstand van pensioenverevening zoals bedoeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (Wvps) en van het bijzonder partnerpensioen van artikel 3a Wvps. Bij pensioenverevening krijgt een ex-partner bij het ingaan van het ouderdomspensioen van de andere ex-partner een deel van dat pensioen. Bij het bijzonder partnerpensioen krijgt een ex-partner van een directeur-groootaandeelhouder na het overlijden van de andere ex-partner een deel van het nabestaandenpensioen. In artikel 18 van het convenant is bepaald dat de pensioenaanspraken die in eigen beheer waren opgebouwd, in eigen beheer gefinancierd bleven en niet werden afgestort bij een externe verzekeraar.

Samengevat maakt [eiser 1] de volgende verwijten:

- (1) Het vermogen van [eiser 1] en/of [A] is onjuist gewaardeerd, waardoor de gehele vermogensverdeling in het kader van de echtscheiding heeft plaatsgevonden op basis van onjuiste waarderingen.
- (2) [Eiser 1] is er ten onrechte niet over geïnformeerd en niet voor gewaarschuwd dat er in het echtscheidingsconvenant en de aanvulling daarop werd afgeweken van de huwelijksvoorwaarden, waardoor [eiser 1] in feite onverplicht afstand deed van een groot deel van zijn vermogen. Ook heeft [gedaagde 5] zich er niet van vergewist of [eiser 1] begreep wat de concrete consequenties van deze afwijking voor hem zouden zijn. Sterker nog: [eiser 1]

werd onjuist geïnformeerd inhoudende dat er in feite sprake was van een huwelijk in gemeenschap van goederen en dat het totale vermogen daarom 50-50 verdeeld moest worden.

(3) Er is gegoocheld met fictieve en onjuiste waarderingen van vermogensbestanddelen in het kader van de echtscheiding, met als doel gemaakte fouten te verhullen.

(4) Ten onrechte is alleen [A] in het aanvullend convenant door [eiser 1] gecompenseerd voor het afzien van pensioenverevening, terwijl [eiser 1] niet gecompenseerd is voor het afzien van pensioenverevening met betrekking tot het pensioen van [A].

(5) [Gedaagden 1] en/of [gedaagden 2] hebben niet aan hun informatie- en waarschuwingsplicht voldaan betreffende de dividendklem en de instandhoudingskosten van [eiser 2] bij het gegeven advies of voorstel om het pensioen in eigen beheer te behouden.

(6) [Gedaagden 1] en/of [gedaagden 2] hebben bij het uitvoeren van hun opdrachten niet aan hun informatie-, waarschuwings- en vergewisplicht voldaan en hebben gebrekkig en onvolledig advies gegeven.

De rechtbank verwerpt het verwijt van [eiser 1] aan [gedaagden 1] over de vermogenswaardering. De opdracht van [gedaagden 1] in verband met de vermogenswaardering was beperkt tot het maken van berekeningen op basis van bestaande stukken, en niet ook inhield dat hij moest adviseren over de wijze van waardering van de bestanddelen van het vermogen. de opdracht van [gedaagden 2] beperkt was tot het opstellen van een echtscheidingsconvenant en het indienen van een echtscheidingsverzoek. Vermogenswaardering behoorde niet tot de taak van [gedaagden 2]. Als een advocaat de opdracht krijgt om een convenant op te stellen aan de hand van afspraken die zijn gemaakt naar aanleiding van een vermogensopstelling van een financieel deskundig persoon, gaat de zorgplicht van een advocaat niet zover dat de advocaat moet controleren of de waarden in die opstelling wel juist zijn.

De rechtbank constateert dat de keuze voor het opbouwen van pensioenen in eigen beheer al in het verleden is gemaakt. De rechtbank verwijst naar haar oordeel in 5.24 over de omvang van de opdracht aan [gedaagden 1]. Het behoorde niet tot de opdracht aan [gedaagde 3] om [eiser 1] en [A] te adviseren over het al dan niet voortzetten van het eigen beheer van de pensioenen. Bovendien heeft [gedaagde 3] in zijn berekeningen van januari en februari 2014 [eiser 1] en [A] er feitelijk op gewezen dat zij moesten kiezen tussen het handhaven van het eigen beheer van het pensioenkapitaal of het afstorten naar een verzekeringsmaatschappij. [Eiser 1] en [A] hebben die keuze daarna zelf gemaakt. [Eiser 1] stelt niet dat die keuze was gebaseerd op een mondeling advies van [gedaagden 1]. De gevolgen van die keuze blijven

daarom voor eigen rekening. Dit verwijt aan [gedaagden 1] moet daarom worden verworpen.

Het behoorde niet tot de opdracht aan [gedaagden 2] om [eiser 1] en [A] te adviseren over het al dan niet voortzetten van het eigen beheer van de pensioenen. De zware zorgplicht van [gedaagden 2] bracht niet mee dat [gedaagden 2] hierover uit eigen beweging had moeten adviseren.

[Gedaagde 1] heeft als opdrachtnemer een toerekenbare tekortkoming jegens [eiser 1] gepleegd door niet met [eiser 1] te overleggen over de wijze van herstel van de fouten in haar eerdere berekeningen die waren gebaseerd op de onjuiste aanname dat de woning en de appartementen gezamenlijk eigendom waren. [Gedaagde 1] is daarom verplicht tot vergoeding van de schade van [eiser 1] als gevolg daarvan. [Gedaagde 2] en [gedaagde 3] zijn als vennoten van [gedaagde 1] hoofdelijk aansprakelijk voor die schadevergoedingsplicht van gedaagde 1.

[Gedaagde 4] heeft als opdrachtnemer meerdere toerekenbare tekortkomingen jegens [eiser 1] gepleegd, waarvan de laatste en meest verstrekkende is dat zij, nadat zij ontdekte dat de woning en de appartementen alleen eigendom waren van [eiser 1], [eiser 1] niet heeft gewezen op het gevolg van een afwijking van bijna € 300.000, ten opzichte van een verdeling volgens de huwelijksvoorwaarden, en niet heeft geverifieerd of [eiser 1] toch nog steeds een verdeling op basis van 50-50 wilde. [Gedaagde 4] is daarom verplicht tot vergoeding van de schade van [eiser 1] als gevolg daarvan.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 08-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2023:5266

Zaaknummer: C/01/373284 / HA ZA 21-504

Rechters: N.W.A. Stegeman-Kragting

Advocaten: J.C.T. Papeveld, V. Terlouw en P.H. Kramer

Wetsartikelen: 3a Wvps

RECHTSPRAAK

Vóór huwelijk afgekocht Italiaans pensioen in huwelijksgoederengemeenschap gestort levert vergoedingsrecht op voor vrouw

Man en vrouw verzoeken om verdeling van de huwelijksvermogensgemeenschap. Het huwelijk is gesloten vóór 1 januari 2018 zodat er een algehele gemeenschap van goederen is. De rechtbank beslist ten aanzien van de verschillende vermogensbestanddelen, waaronder diverse woningen. Het door de vrouw vóór het huwelijk afgekochte Italiaanse pensioen behoort niet tot de huwelijksgoederengemeenschap. Het op de gezamenlijke rekening gestorte afkoopbedrag levert een vergoedingsrecht op voor de vrouw.

Partijen zijn met elkaar gehuwd in 2017 in [trouwplaats]. De rechtbank heeft bij beschikking van 23 januari 2023 de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. Het huwelijk is ontbonden door inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand op 19 april 2023. De man heeft de Nederlandse nationaliteit. De vrouw heeft de Italiaanse nationaliteit. Partijen zijn de ouders van: [minderjarige], geboren op [geboortedatum] 2021 in [geboorteplaats]. Partijen hebben gezamenlijk het ouderlijk gezag over [minderjarige]. Bij beschikking van 9 december 2021 heeft deze rechtbank voorlopige voorzieningen getroffen. Partijen hebben een ouderschapsplan opgesteld, die door de rechtbank is gehecht aan de echtscheidingsbeschikking van 23 januari 2023.

Beide partijen verzoeken de rechtbank om de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap vast te stellen. Partijen hebben geen huwelijkse voorwaarden opgesteld. Zij zijn gehuwd vóór 1 januari 2018. De rechtbank stelt dan ook vast dat tussen partijen een algehele gemeenschap van goederen bestaat. De rechtbank stelt voorop dat als peildatum voor de omvang van de gemeenschap geldt de datum van indiening van het echtscheidingsverzoek. Dit is de datum waarop de rechtbank het verzoek tot echtscheiding

heeft ontvangen. Dat is 6 januari 2022. Partijen zijn het eens dat de vrouw de woning in [woonplaats 1] mag overnemen, onder de voorwaarde dat zij de overname van het aandeel van de man in de woning heeft kunnen financieren en de man heeft laten ontslaan uit de hoofdelijke aansprakelijkheid van de op de woning rustende hypothecaire geldlening. De rechtbank zal de woning in [plaats 2] toedelen aan de man, onder de voorwaarde dat hij de overname van het aandeel van de vrouw in de woning kan financieren. Tussen partijen staat vast dat de vrouw de woning van partijen in [plaats 3] op 4 januari 2022 heeft verkocht aan haar moeder voor een bedrag van € 500.000. Dit was twee dagen voor de peildatum van 6 januari 2022. De vrouw heeft dit gedaan zonder de man daarover in te lichten en zonder zijn toestemming. De dag na het transport heeft zij het echtscheidingsverzoek laten versturen door haar advocaat. Hoewel zij formeel nog twee dagen bevoegd was tot de overdracht (daarna had de man mee moeten werken aan de levering) omdat zij het bestuur had over de woning is deze handelswijze onbehoorlijk jegens de man. De woning behoorde immers tot de huwelijksgoederengemeenschap, waartoe de man bij helfte gerechtigd was. De vrouw had de man tenminste op de hoogte moeten stellen van de verkoop en de overdracht. Dit neemt niet weg dat de woning, door de verkoop en levering, op het moment van ontbinding niet meer in de huwelijksgoederengemeenschap viel. De koopsom daarentegen wel. Partijen zijn het erover eens dat van de opbrengst van de woning in [plaats 3] in ieder geval de hypotheekschuld van € 190.582 is afgelost. Het resterende deel van de koopsom plus kosten koper € 322.000 is door de moeder niet betaald. De moeder van de vrouw heeft dus precies het bedrag betaald van de hypotheekschuld en de rest is zij verschuldigd gebleven. De rechtbank zal het verzoek van de man toewijzen en de hieruit voortvloeiende vordering van de gemeenschap op de moeder, vermeerderd met 1,5 % contractuele rente, toedelen aan de vrouw, zodat de vrouw de helft hiervan moet betalen aan de man. Dit betekent dat de vrouw een bedrag van € 161.000, vermeerderd met de helft van de contractuele rente moet vergoeden aan de man. De rechtbank beslist verder ten aanzien van diverse vermogensbestanddelen.

De rechtbank zal beslissen dat de vrouw een vergoedingsrecht heeft op de gemeenschap van € 21.464 inzake het door haar voor het huwelijk afgekochte pensioen. De vrouw stelt dat zij het voor het huwelijk opgebouwde pensioen heeft afgekocht, dat dit verknocht is en dat zij daarom een vergoedingsrecht heeft op de gemeenschap ter grootte van de afkoopsom (€ 21.464) vermeerderd met het daarmee behaalde rendement. De man betwist dit en stelt subsidiair dat alleen sprake kan zijn van een nominaal vergoedingsrecht.

De rechtbank stelt voorop dat artikel 1:94 (oud) BW van toepassing is, omdat partijen voor 1 januari 2018 zijn gehuwd. Uit lid 2 volgt dat alle goederen van de echtgenoten, die bij aanvang aanwezig waren of nadien zijn verkregen, in de gemeenschap vallen. Lid 3 van artikel 1:94 (oud) BW maakt hierop een uitzondering met de bepaling dat de goederen en schulden die

aan een van de echtgenoten op enigerlei bijzondere wijze verknocht zijn, slechts in de gemeenschap vallen voor zover die verknochtheid zich hiertegen niet verzet. Uit de rechtspraak van de Hoge Raad volgt dat de vraag of een goed op bijzondere wijze aan één van de echtgenoten is verknocht en, zo ja, in hoeverre die verknochtheid zich ertegen verzet dat het goed in de gemeenschap valt, afhangt van de aard van dat goed, zoals deze aard mede door de maatschappelijke opvattingen wordt bepaald. Ook geld (en dus pensioen) kan door verknochtheid buiten de gemeenschap van goederen vallen. De vrouw doet in het bijzonder een beroep op een uitspraak van de Hoge Raad van 13 juli 2018 waarin de Hoge Raad oordeelde dat afgekocht pensioen, opgebouwd buiten de huwelijkse periode, waarop de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (Wvps) van toepassing is, niet behoort tot de huwelijksgoederengemeenschap. Redengevend hiervoor is dat het pensioen, ware het niet afgekocht, evenmin gedeeld zou worden middels verevening.

Uit de stukken blijkt dat de vrouw het door haar voor het huwelijk in Italië opgebouwde pensioen heeft afgekocht. Op dit pensioen is de Wvps van toepassing. De herkomst en bestemming van dit afgekochte pensioen brengen daarom met zich dat het afkoopbedrag moet worden aangemerkt als privévermogen van de vrouw. Uit de stukken blijkt dat het afkoopbedrag is gestort op de gezamenlijke ABN-AMRO rekening van partijen en dus in de gemeenschap terecht is gekomen. Dit levert een vermogensverschuiving op die een vergoedingsrecht voor de vrouw oplevert.

In geschil is vervolgens de vraag of de vrouw een nominaal vergoedingsrecht heeft of dat de beleggingsleer toegepast moet worden. De vrouw stelt dat het afgekochte pensioen uiteindelijk op de gezamenlijke Binckrekening van partijen is gestort dat vervolgens in zeer hoge mate heeft gerendeerd. De vrouw voert dit onder meer aan als rechtvaardiging voor de onttrekking door haar van € 250.000 van de Binck-rekening. De vrouw heeft de storting op de Binck-rekening echter niet onderbouwd. Nu de man dit heeft betwist is niet komen vast te staan dat het pensioen is geïnvesteerd op de Binck-rekening en een zeer hoog rendement heeft opgeleverd. Dit leidt tot de conclusie dat aan de vrouw een nominaal vergoedingsrecht toekomt ter grootte van de afkoopsom, te weten € 21.464.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 17-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:5990

Zaaknummer: C/16/557128

Rechters: M.A.A.T. Engbers

Advocaten: F.C. de Wit-Facchetti en R. de Vries

Wetsartikelen: 1:94 (oud) BW

RECHTSPRAAK

Werkgever valt niet onder werkingssfeer Bpf Schoonmaak

Geschil over de vraag of werkgeefster onder de werkingssfeer valt van Bpf Schoonmaak. Werkgeefster stelt dat zij een uitzend- en detacheringsbureau is en geen schoonmaak- en/of glazenwassersbedrijf. Bij tussenvonnis zijn Stichting BPF Schoonmaak- en glazenwassersbedrijf (BPF) en Stichting Raad voor Arbeidsverhoudingen Schoonmaak- en Glazenwassersbranche (Ras) in de gelegenheid gesteld om bewijs bij te brengen dat werkgeefster onder de verplichte deelname aan de regelingen van BPF en Ras valt. De kantonrechter oordeelt dat het bewijs niet slaagt.

Op 18 december 2019 deelt StiPP (Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten) werkgeefster mee dat zij volgens haar gegevens onder de verplichtstelling van StiPP valt en onder de werkingssfeer van de algemeen verbindend verklaarde cao van Stichting Fonds Uitzendbranche. Aan werkgeefster wordt verzocht om het formulier 'onderzoek naar verplichting tot aansluiting' in te vullen en uiterlijk 15 februari 2020 terug te sturen. Werkgeefster heeft geen ondertekend formulier geretourneerd. Bij brief van 28 oktober 2021 delen BPF Schoonmaak en RAS aan werkgeefster mee dat zij onder verplichte deelname aan de regelingen van BPF Schoonmaak en RAS valt. Volgens de Kamer van Koophandel, gegevens van de Belastingdienst/het UWV en het internet, verricht het personeel van werkgeefster schoonmaakwerkzaamheden. Om deze reden hebben BPF Schoonmaak en RAS werkgeefster met ingang van 23 juli 2019 ingeschreven in de collectieve regeling in de Schoonmaak- en Glazenwassersbranche, en brengen BPF Schoonmaak en RAS de bijdrage aan RAS en pensioenpremies voor deelname van de werknemers van werkgeefster aan het Pensioenfonds in rekening. Bij e-mail van 7 december 2022 laat StiPP op verzoek van het Pensioenfonds weten dat werkgeefster niet onder de verplichtstelling van StiPP valt, omdat het een personeelsvennootschap is. Volgens het Pensioenfonds claimen werknemers die bij werkgeefster gewerkt hebben pensioen. Het pensioenfonds en RAS vorderen veroordeling van werkgeefster tot betaling van € 4.086,62, vermeerderd met de handelsrente en kosten.

Werkgeefster betwist de verschuldigdheid van dit bedrag. Zij stelt dat zij een uitzend- en detachingsbureau is en geen schoonmaak- en/of glazenwassersbedrijf. Werkgeefster heeft zich dan ook aangemeld bij StiPP, waar zij voor haar uitzendkrachten premie afdraagt. De ontvangen facturen van BPF Schoonmaak en RAS heeft werkgeefster teruggestuurd, met de mededeling dat zij een uitzendbureau is. Nu BPF Schoonmaak en/of RAS stelt dat werkgeefster onder de verplichtstelling van BPF Schoonmaak en RAS valt en werkgeefster dit gemotiveerd heeft weersproken, rust op BPF Schoonmaak en/of RAS ingevolge artikel 150 Rv de bewijslast van deze stelling.

Ter voldoening aan de bewijsopdracht hebben BPF en Ras bij akte van 21 juni 2023 onder meer verwezen naar e-mails van 1 september 2021 respectievelijk 27 december 2021. Naar het oordeel van de kantonrechter slagen BPF en Ras niet in het bewijs dat werkgeefster onder de verplichtstelling tot deelneming in BPF en Ras valt. Het enkele feit dat werkgeefster nimmer een arbeidsovereenkomst heeft overgelegd waaruit volgt dat zij een uitzendorganisatie is, leidt evenmin tot een ander oordeel. De stelplicht en eventuele bewijslast rustten op BPF en Ras, omdat zij zich op de rechtsgevolgen van de vermeende verplichtstelling beroepen. Daar komt bij dat BPF en Ras niet eens voldaan hebben aan hun substantiëringsplicht. In de incassodagvaarding wordt immers niet uitgelegd hoe de gefactureerde bedragen tot stand zijn gekomen. Zo is onduidelijk van welke loonsom is uitgegaan en hoeveel werknemers van werkgeefster in 2019 werkzaam zouden zijn in de schoonmaakbranche. In feite lag de vordering na dagvaarding al voor afwijzing gereed. Omdat de kantonrechter inziet dat het voor BPF en Ras van groot belang is dat zij premies kunnen innen, teneinde in staat te zijn opgebouwde pensioenen uit te keren, is hun het voordeel van de twijfel gegund en de bewijsopdracht gegeven. Deze exercitie heeft echter niets opgeleverd. De vorderingen van BPF en Ras worden afgewezen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 20-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:6049

Zaaknummer: 10200367 \ UC EXPL 22-7554

Rechters: Y.M. Vanwersch

Advocaten: Van Flanderijn & Eck

Wetsartikelen: 150 Rv

RECHTSPRAAK

Eenzijdige wijziging middelloonregeling naar premieovereenkomst

Dit geschil gaat over de vraag of de eenzijdige wijziging van de middelloonregeling. Bij de belangenafweging wordt het gewicht van de belangen van de werkgever bij het doorvoeren van de wijziging mede bepaald door het gewicht van de belangen van de werknemer die daartegenover staan. Het gaat hierbij niet om een onaanvaardbaarheidstoets, maar om een strenge redelijkheidstoets. Al met al is de kantonrechter van oordeel dat het belang van werkgever bij wijziging van de pensioenregeling, ten opzichte van het belang van eisers bij ongewijzigde instandhouding van de pensioenregeling, zodanig zwaarwichtig is, dat het belang van eisers op gronden van redelijkheid en billijkheid moet wijken voor het belang van werkgever. Daarvoor zijn – kort gezegd – de volgende omstandigheden redengevend: de kosten van de middelloonregeling werden buitenproportioneel hoog, ook vertegenwoordigers van werknemer waren het erover eens dat de pensioenregeling veranderd moest worden en zijn bij de onderhandelingen betrokken geweest, het extra risico dat de nieuwe pensioenregeling behelst, is relatief en de werknemers zijn op verschillende, adequate manieren gecompenseerd voor de wijziging en het extra risico.

IDL Logistics Group heeft per 1 april 2015 bedrijfsonderdelen overgenomen van de MOL-Groep, te weten het beheer van het distributiecentrum ten behoeve van Fujifilm. Deze activiteiten werden ondergebracht in een nieuwe bv, zijnde IDL Tilburg. Werknemers zijn allen bij de rechtsvoorganger(s) van IDL Tilburg in dienst geweest. Als gevolg van de overname waren er binnen (bestaand) IDL Benelux BV (hierna: IDL Benelux) en binnen

(nieuw) IDL Tilburg verschillende arbeidsvoorwaarden van toepassing op het personeel. Voor het nieuwe IDL Tilburg is als pensioenregeling per 1 april 2015 een tijdelijke middelloonregeling voor 5 jaar, dus geldend tot en met 30 maart 2020, overeengekomen. In 2016 hebben IDL Tilburg en IDL Benelux gewerkt aan harmonisatie van die voorwaarden. Op verzoek van de vakorganisaties is aan het overleg de wijziging van pensioenregelingen gekoppeld. Tot 1 januari 2020 was op werknemers een pensioenregeling van toepassing, zijnde een uitkeringsovereenkomst op basis van middelloon. Ter uitvoering van deze regeling was met Zwitserleven een uitvoeringsovereenkomst gesloten.

IDL Tilburg heeft de pensioenregeling met ingang van 1 januari 2020 gewijzigd van een middelloonregeling naar een beschikbare premieregeling (kapitaalovereenkomst). Een aantal werknemers gaat niet akkoord met de door werkgever beoogde wijziging en vordert (primair) voortzetting van de middelloonregeling.

De strekking van artikel 7:613 BW brengt mee dat wanneer de werkgever zich beroept op een eenzijdig wijzigingsbeding, zoals in dit geval, de rechter – met inachtneming van alle omstandigheden van het geval – moet beoordelen of het belang van de werkgever bij wijziging van de arbeidsvoorwaarde, ten opzichte van het belang van de werknemer bij ongewijzigde instandhouding van de arbeidsvoorwaarde, zodanig zwaarwichtig is, dat het belang van de werknemer op gronden van redelijkheid en billijkheid moet wijken voor het belang van de werkgever. Bij deze belangenafweging wordt het gewicht van de belangen van de werkgever bij het doorvoeren van de wijziging mede bepaald door het gewicht van de belangen van de werknemer die daartegenover staan. Het gaat hierbij niet om een onaanvaardbaarheidstoets, maar om een strenge redelijkheidstoets. Al met al is de kantonrechter van oordeel dat het belang van werkgever bij wijziging van de pensioenregeling, ten opzichte van het belang van eisers bij ongewijzigde instandhouding van de pensioenregeling, zodanig zwaarwichtig is, dat het belang van eisers op gronden van redelijkheid en billijkheid moet wijken voor het belang van werkgever. Daarvoor zijn – kort gezegd – de volgende omstandigheden redengevend: de kosten van de middelloonregeling werden buitenproportioneel hoog, ook vertegenwoordigers van werknemer waren het erover eens dat de pensioenregeling veranderd moest worden en zijn bij de onderhandelingen betrokken geweest, het extra risico dat de nieuwe pensioenregeling behelst is relatief (een geringe verslechtering van € 111,77 bruto per jaar) en de werknemers zijn op verschillende, adequate manieren gecompenseerd voor de wijziging en het extra risico (onder meer met een premiekorting van ruim 3,9% en verhoogd indexatieperspectief).

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 25-10-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:7506

Zaaknummer: 9672602 \ CV EXPL 22-477 (E

Rechters: Zander

Advocaten: G.J. Knotter en A.F. de Koning

Wetsartikelen: 7:613 BW

RECHTSPRAAK

Bewijsopdracht of werknemer voldoende is geïnformeerd over wijziging pensioenregeling

Werknemer stelt dat Brunel de pensioenregeling niet goed is nagekomen doordat de pensioenopbouw in de periode 1997 tot en met 2001 is gebaseerd op een te laag salaris en doordat Brunel in 2002 de eindloonregeling heeft gewijzigd in een beschikbare premieregeling. Werknemer vordert primair dat Brunel de pensioenregeling alsnog nakomt door een koopsom af te storten bij een levensverzekeraar. Subsidiair vordert hij schadevergoeding. Volgens Brunel is de pensioenovereenkomst correct nagekomen. Brunel voert verder als verweer dat de eindloonregeling is gewijzigd en betwist de hoogte van de gestelde schade. In conventie wordt een deel van de vordering afgewezen. Voor een ander deel kan de kantonrechter nog niet beslissen wie gelijk krijgt. Daarvoor is bewijslevering nodig.

Werknemer is van 1 januari 1990 tot 10 januari 2007 in dienst geweest bij (een rechtsvoorganger van) Brunel Nederland B.V. (hierna: Brunel). Werknemer nam deel aan de bij Brunel geldende eindloonregeling die was ondergebracht bij Nationale Nederlanden N.V. Vanaf 1 januari 1997 is werknemer voor Brunel uitgezonden naar het buitenland. Partijen hebben daarover afspraken gemaakt en vastgelegd in een uitzendovereenkomst. Daarin staat onder meer dat werknemer vanaf 1 januari 1997 een arbeidsovereenkomst met Brunel International SEA zal aangaan en dat zijn rechten en plichten voortvloeiend uit de arbeidsovereenkomst met Brunel vanaf die datum worden opgeschort. Deze herleven zodra hij zal terugkeren en weer beschikbaar is voor Brunel Nederland. In de overeenkomst staat verder dat de pensioenregeling in Nederland op gelijke voet zal worden voortgezet. In de jaren 1997 tot en met 2001 heeft Brunel pensioenpremie afgedragen op basis van het jaarsalaris van werknemer in 1996 in Nederland. In 2001 en 2002 heeft Brunel verschillende keren met werknemer gecommuniceerd over zijn pensioen en de komst van een nieuwe pensioenregeling. In 2002 heeft Brunel de pensioenregeling bij Nationale Nederlanden voor al

haar werknemers beëindigd. Voor de werknemers in Nederland heeft zij toen een beschikbare premiereregeling ingevoerd. In 2006 is werknemer ontslagen met als gevolg dat er verschillende juridische procedures zijn gevoerd. In 2010 hebben partijen een vaststellingsovereenkomst gesloten. Daarin is een finalekwijtingsbeding opgenomen. Werknemer stelt dat Brunel de pensioenregeling niet goed is nagekomen doordat de pensioenopbouw in de periode 1997 tot en met 2001 is gebaseerd op een te laag salaris en doordat Brunel in 2002 de eindloonregeling heeft gewijzigd in een beschikbare premiereregeling. Werknemer vordert primair dat Brunel de pensioenregeling alsnog nakomt door een koopsom af te storten bij een levensverzekeraar. Subsidiair, als nakoming blijvend onmogelijk is, vordert hij schadevergoeding. Volgens Brunel is de pensioenovereenkomst correct nagekomen. Brunel voert verder als verweer dat de eindloonregeling is gewijzigd. Brunel beroept zich ook op de overeengekomen finale kwijting, de klachtplicht en verjaring. Verder betwist Brunel de hoogte van de gestelde schade. Als tegeneis vordert Brunel betaling van advocaatkosten omdat werknemer de afspraak om geen juridische procedures meer te voeren heeft geschonden.

De vordering van werknemer die betrekking heeft op de periode 1997 tot en met 2001 wordt afgewezen. De kantonrechter vindt namelijk dat Brunel haar verplichtingen correct is nagekomen. Werknemer stelt dat in de uitzendovereenkomst van 1996 is overeengekomen dat tijdens de uitzendperiode de pensioenregeling in Nederland op dezelfde wijze zou worden voortgezet. De pensioenopbouw zou volgens hem dus plaatsvinden op basis van het in het betreffende jaar geldende salaris, zodat salarisstijgingen meetellen. Brunel heeft aangevoerd dat zij in 1996 mondeling met werknemer heeft afgesproken dat de pensioenopbouw zou worden voortgezet op basis van het in 1996 geldende jaarsalaris. Brunel heeft ook aangevoerd dat zij in 2001 en 2002 schriftelijk aan werknemer heeft bevestigd dat de afspraak was dat zijn pensioenopbouw tijdens zijn uitzending op basis van het salaris van 1996 werd voortgezet. De kantonrechter oordeelt dat werknemer onvoldoende andere feiten en omstandigheden heeft gesteld op grond waarvan kan worden geoordeeld dat hij er gerechtvaardigd op heeft mogen vertrouwen dat zijn pensioenopbouw tijdens de uitzendperiode zou worden voortgezet op basis van zijn buitensalariesalaris, inclusief salarisstijgingen. Een dergelijke betekenis kan daarom niet worden toegekend aan de afspraak uit 1996. Dit deel van de vordering wordt afgewezen. Voor een ander deel kan de kantonrechter nog niet beslissen wie gelijk krijgt. Daarvoor is bewijslevering nodig. De tegeneis van Brunel wordt afgewezen.

In de vaststellingsovereenkomst is over pensioenaanspraken niets geregeld. Brunel heeft geen feiten of omstandigheden aangevoerd waaruit kan worden afgeleid dat het finalekwijtingsbeding ook zag op zijn pensioenaanspraken.

Omdat Brunel zich erop beroept dat de eindloonregeling is gewijzigd doordat zij met werknemer een individuele afspraak tot wijziging van de pensioenregeling heeft getroffen en werknemer dit gemotiveerd heeft betwist, ligt het op grond van de hoofdregel van artikel 150 Rv op de weg van Brunel om feiten en omstandigheden te bewijzen waaruit volgt dat zij werknemer voldoende duidelijk heeft geïnformeerd over de inhoud van de wijziging van de pensioenregeling. Anders dan Brunel heeft betoogd vormt het enkele tijdsverloop geen aanleiding voor omkering van de bewijslast. Een schending van de waarheidsplicht (art. 21 Rv) kan niet worden aangenomen. Als na bewijslevering wordt geoordeeld dat Brunel werknemer voldoende duidelijk heeft geïnformeerd over de inhoud van de wijziging van de pensioenregeling, dan mocht zij er op basis van de gedragingen van werknemer gerechtvaardigd op vertrouwen dat hij met de wijziging instemde. Dan slaagt het verweer van Brunel en worden de vorderingen van werknemer afgewezen. Als Brunel werknemer niet voldoende duidelijk heeft geïnformeerd, dan mocht zij er niet gerechtvaardigd op vertrouwen dat hij instemde met de wijziging van zijn pensioenregeling en heeft hij in beginsel recht op nakoming van de eindloonregeling, tenzij een van de andere verweren slaagt. Brunel heeft ook als verweer gevoerd dat de rechten van werknemer zijn vervallen omdat hij te laat heeft geklaagd over het niet goed uitvoeren van de pensioenregeling. De kantonrechter kan nog niet beslissen of dit verweer slaagt. Voor het beroep op rechtsverwerking en de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid geldt net als bij de klachtplicht dat hierover pas kan worden geoordeeld als duidelijk is of werknemer voldoende is geïnformeerd over de inhoud van de wijziging van de pensioenregeling. Brunel stelt dat de vordering is verjaard omdat deze in 2006 opeisbaar was dan wel omdat werknemer toen bekend was met de schade omdat hij wist dat er geen dan wel een afwijkend bedrag was afgedragen. De kantonrechter begrijpt dat Brunel bedoelt dat werknemer in 2006 bekend was met de tekortkoming. De kantonrechter kan nog niet beoordelen of dat zo is. De kantonrechter laat Brunel toe bewijs te leveren van feiten en omstandigheden waaruit volgt dat zij werknemer voldoende duidelijk heeft geïnformeerd over de inhoud van de wijziging van zijn pensioenregeling.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:10182

Zaaknummer: 9866428 CV EXPL 22-14228

Rechters: S.H. Poiesz

Advocaten: M. Keuss en C. Hoekstra

Wetsartikelen: 21 Rv; 150 Rv; 23 en 24 Pensioenwet; 3:307 BW; 3:311 BW; 3:312 BW; 6:89 BW

RECHTSPRAAK

Pensioenverevening in Duitsland opgebouwd pensioen; geen rechtstreeks recht jegens Duitse pensioenuitvoerder

Geschil over pensioenverevening na echtscheiding. Op het huwelijksvermogensregime is Nederlands recht van toepassing. De rechtbank oordeelt dat de Wvps geldt voor het pensioen dat tijdens het huwelijk is opgebouwd op grond van een Duitse pensioenregeling uitgevoerd door een Duitse pensioenuitvoerder. Voor een buitenlandse pensioenregeling geldt geen recht op rechtstreekse uitkering jegens het uitvoeringsorgaan

[Persoon02] en [persoon01] zijn gehuwd geweest en hebben tijdens hun huwelijk pensioen opgebouwd. [Persoon01] heeft bij dagvaarding gevorderd dat [persoon02] wordt veroordeeld om het mededelingformulier in te vullen dat nodig is voor de pensioenverevening.

[Persoon02] vordert als tegeneis dat [persoon01] ook een mededelingsformulier invult voor het door haar opgebouwde pensioen en dat zij wordt veroordeeld om de helft van de ouderdomspensioenuitkeringen uit hoofde van het pensioen dat zij tijdens hun huwelijk heeft opgebouwd aan hem uit te keren. De eis van [persoon01] wordt afgewezen. De tegeneis van [persoon02] wordt gedeeltelijk toegewezen.

[Persoon02] woont in Nederland en heeft de Nederlandse nationaliteit. De Nederlandse rechter is daarom bevoegd om over de vordering in conventie te oordelen. Omdat er voldoende samenhang bestaat tussen de vorderingen in conventie en in reconventie, is de Nederlandse rechter ook bevoegd kennis te nemen van de vorderingen in reconventie (art. 7 lid 2 Rv).

Het gaat in deze zaak om pensioenverevening op grond van de Wet Verevening Pensioenrechten (Wvps). De Wet Verevening Pensioenrechten is van toepassing op het tijdens het huwelijk door [persoon02] opgebouwde pensioen. De Wet Verevening Pensioenrechten geldt ook voor het pensioen dat [persoon01] tijdens het huwelijk heeft opgebouwd op grond van een Duitse pensioenregeling, die wordt uitgevoerd door een Duitse

pensioenuitvoerder. De Wet Verevening Pensioenrechten geldt namelijk voor een buitenlandse pensioenregeling als op het huwelijksvermogensregime Nederlands recht van toepassing is (art. 1 lid 8 Wvps). Uit de echtscheidingsbeschikking van 20 oktober 1999 van de rechtbank Almelo volgt dat op het huwelijksvermogensregime Nederlands recht van toepassing is. Daarom is de Wvps in dit geval van toepassing, zowel op de vorderingen in conventie als in reconventie.

[Persoon02] heeft na ontvangst van de dagvaarding aan de eis van [persoon01] voldaan. Daarom wordt de eis van [persoon01] afgewezen.

[Persoon01] heeft tijdens het huwelijk pensioen opgebouwd op grond van een pensioenregeling die is ondergebracht bij een Duitse pensioenuitvoerder, de Deutsche Rentenversicherung. Partijen zijn het erover eens dat [persoon02] wat betreft dit pensioen recht heeft op pensioenverevening (art. 1 lid 8 Wvps en art. 2 lid 1 Wvps). De eis om [persoon01] te veroordelen het mededelingsformulier te ondertekenen en in te dienen bij de Duitse pensioenuitvoerder zal echter worden afgewezen omdat een wettelijke grondslag hiervoor ontbreekt. Voor een buitenlandse pensioenregeling geldt namelijk geen recht op rechtstreekse uitkering jegens het uitvoeringsorgaan. Het recht op uitbetaling bestaat alleen tegenover [persoon01] (art. 1 lid 8 Wvps). De eis om [persoon01] te veroordelen om vanaf het moment dat zij de pensioengerechtigde leeftijd bereikt telkens het voor [persoon02] opgebouwde gedeelte van de bruto-pensioenuitkeringen aan [persoon02] uit te betalen, zal gelet op het voorgaande wel worden toegewezen, zij het dat de pensioenuitvoerder(s) van [persoon01] niet opgedragen kunnen worden uit te rekenen wat [persoon02] toekomt. Dat zal hij zelf moeten doen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:10179

Zaaknummer: 10322551 CV EXPL 23-4053

Rechters: S.H. Poiesz

Wetsartikelen: 1 lid 8 Wvps en 2 lid 1 Wvps

RECHTSPRAAK

Werkgever heeft pensioenregeling rechtsgeldig gewijzigd van middelloon naar premieovereenkomst

Kern van het geschil is of sprake is van een rechtsgeldige wijziging van een middelloonregeling naar beschikbare premieregeling. De rechtbank overweegt dat de keuzemogelijkheid om middelloonregeling in beschikbare premieregeling te wijzigen in de cao is gedelegeerd aan werkgever en OR. Werknemers hebben via incorporatiebeding bij voorbaat ingestemd met die keuzemogelijkheid en de daarop gebaseerde wijziging van de pensioenregeling.

Univé Services maakt net als verzekeringsmaatschappij N.V. Univé Schade deel uit van de Univé Groep. De Coöperatie is het moederbedrijf van die Univé Groep

Eisers zijn allen werknemer van Univé Services, althans van de Coöperatie, met uitzondering van [eiser 19], [eiser 20] en [eiser 21], die respectievelijk op 1 juni 2022 en 31 oktober 2021 uit dienst zijn getreden. In 12 van de 24 arbeidsovereenkomsten van eisers is een eenzijdig wijzigingsbeding opgenomen. Op de arbeidsovereenkomsten van eisers is de cao voor het Verzekeringsbedrijf van toepassing. Eisers nemen op grond van hun arbeidsovereenkomsten deel aan de bij Univé geldende pensioenregeling. Tot 1 januari 2021 betrof deze regeling een middelloonregeling die was ondergebracht bij de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars (hierna te noemen: SBZ). In het betreffende Pensioenreglement (hierna te noemen: het Pensioenreglement) is in artikel 42 een wijzigingsbeding opgenomen. Op 7 mei 2020 heeft een bespreking plaatsgehad tussen Univé en haar OR over de kosten van de bestaande pensioenregeling en over een eventuele wijziging van die regeling.

Op aanraden en op kosten van Univé heeft de OR op enig moment een actuaris ingeschakeld om haar te begeleiden bij het pensioenvraagstuk.

Op 9 november 2020 zijn de medewerkers van Univé via een intranetbericht geïnformeerd over een mogelijke wijziging van de pensioenregeling in een beschikbare premieregeling.

Op 24 december 2020 heeft de voorzitter van de OR per brief en e-mail aan de voorzitter van de raad van bestuur van Univé en per e-mail aan de manager HR van Univé Services het volgende kenbaar gemaakt: 'Met dit schrijven bevestigen wij dat op dinsdagavond 22 december 2020 de OR akkoord is gegaan met de wijziging van de pensioenregeling per 1 januari 2021. Dit houdt in dat Univé per die datum over gaat van de middelloonregeling naar de IDC regeling. Daarbij hebben we akkoord gegeven op een overgangsregeling voor 5 jaar. (...) De verdere invulling van de overgangsregeling is onder handen, daar wordt in de komende maanden in samenspraak met de OR inhoud aan gegeven.'

Diezelfde dag heeft de voorzitter van de raad van bestuur van Univé mede namens de OR de werknemers van Univé via een Intranetbericht geïnformeerd dat met de OR overeenstemming is bereikt over de wijziging van de middelloonregeling in een beschikbare premiereregeling per 1 januari 2021 en over een overgangsregeling voor de duur van 5 jaar (hierna te noemen: de overgangsregeling). Univé heeft in verband met de wijziging van de pensioenregeling op 29 december 2020 een brief gestuurd aan haar werknemers. Bij brief van 31 maart 2021 heeft Univé haar werknemers een persoonlijk pensioenoverzicht toegestuurd waarin inzicht wordt gegeven in de (geschatte) effecten van de wijziging van de pensioenregeling. In die brief heeft zij ook gewezen op een pensioenboekje waarin de nieuwe pensioenregeling verder is toegelicht. Univé heeft in de loop van 2021 gekozen voor SBZ als uitvoerder van de beschikbare premiereregeling.

Het uitgangspunt is dat een pensioenovereenkomst niet zonder instemming van de werknemer kan worden gewijzigd. Deze instemming is ook vereist bij collectieve pensioenregelingen, zoals de bij Univé tot 1 januari 2021 geldende pensioenregeling. Het is echter mogelijk dat voor de wijziging van een pensioenregeling niet de individuele instemming van een werknemer vereist is. Dat is onder meer het geval wanneer bij cao afspraken over de pensioenregeling zijn gemaakt.

Deze situatie is in het onderhavige geval aan de orde. In artikel 5.1.2 van de cao is immers bepaald dat de werkgevers de mogelijkheid hebben om in afwijking van de middelloonregeling te kiezen voor een beschikbare premiereregeling, op voorwaarde dat de OR met die keuze instemt. Met deze bepaling hebben de cao-partijen de bevoegdheid om ervoor te kiezen de middelloonregeling te wijzigen in een beschikbare premiereregeling gedelegeerd aan de werkgever en de OR. Gelet op het in de arbeidsovereenkomsten van eisers opgenomen incorporatiebeding, waardoor de cao van toepassing is op die arbeidsovereenkomsten, hebben eisers bij voorbaat ingestemd met die gedelegeerde bevoegdheid/keuzemogelijkheid en de daarop gebaseerde wijziging van de pensioenregeling. Voor zover de OR met die wijziging heeft ingestemd, waarover hierna meer, zijn eisers dus op grond van de cao gebonden aan die

wijziging en hoefde Univé hen niet afzonderlijk om instemming te vragen.

Eisers betwisten dat de OR met de wijziging van de pensioenregeling heeft ingestemd. Zij stellen zich in dit kader op het standpunt dat zij nimmer een schriftelijke instemmingsaanvraag van Univé hebben gezien en dat dus niet aan de formele vereisten voor instemming is voldaan. Volgens eisers blijkt ook nergens uit dat de OR (ook) heeft ingestemd met de keuze voor SBZ en met de overgangsregeling, terwijl die instemming op grond van artikel 27 WOR ook vereist was.

Hoewel Univé uitsluitend uit een instemmingsaanvraag heeft geciteerd en de daadwerkelijke instemmingsaanvraag niet heeft overgelegd, is de kantonrechter van oordeel dat zij genoegzaam heeft aangetoond dat de OR wel degelijk (zonder voorbehoud) heeft ingestemd met de (hoofdlijnen van de) door Univé op 1 januari 2021 doorgevoerde wijziging van de pensioenregeling. Univé heeft namelijk een e-mail van 10 december 2020 overgelegd waarin vermeld staat dat op een OR-vergadering die ochtend 9 van de 12 OR-leden vóór de nieuwe pensioenregeling hebben gestemd. Eisers stellen zich onder verwijzing naar een notitie van de actuaaris op het standpunt dat op 10 december 2020 nog helemaal geen sprake was van instemming van de OR, maar voor zover dit standpunt al kan worden gevolgd geldt dat die instemming naar het oordeel van de kantonrechter dan in ieder geval kan worden afgeleid uit de in r.o. 3.11 genoemde brief en e-mail. Daarin staat immers duidelijk vermeld dat de OR op 22 december 2020 met de wijziging van de pensioenregeling heeft ingestemd en dat de OR ook akkoord is gegaan met een overgangsregeling voor de duur van vijf jaar. Weliswaar was op dat moment de vorm en hoogte van de aanvullende tegemoetkoming – zijnde het tweede component van die overgangsregeling – nog niet duidelijk, maar Univé heeft naar het oordeel van de kantonrechter voldoende aangetoond dat de OR op een later moment ook met die tweede component heeft ingestemd. Die instemming kan namelijk worden afgeleid uit het door Univé als productie 35 overgelegde intranetbericht van 17 februari 2021, de in r.o. 3.14 genoemde brief van Univé en de als productie 39 door Univé overgelegde nieuwsbrief van de OR. De instemming van de OR voor wat betreft de keuze voor SBZ als pensioenuitvoerder volgt naar het oordeel van de kantonrechter eveneens voldoende uit de betreffende producties 35 en 39.

Wat betreft de stelling van eisers dat niet is voldaan aan de formele vereisten voor instemming geldt tot slot dat gesteld noch gebleken is dat de OR de nietigheid van het instemmingsbesluit tot wijziging van de pensioenregeling heeft ingeroepen. De kantonrechter gaat er daarom van uit dat wel degelijk aan de formele vereisten voor instemming is voldaan en dat de OR dus overeenkomstig de cao en artikel 27 WOR met de wijziging van de pensioenregeling heeft ingestemd.

Dit betekent dat voldaan is aan de voorwaarde die de cao stelt voor het wijzigen van de middelloonregeling in een beschikbare premiereregeling. Gelet op de instemming van eisers middels de incorporatie van de cao in hun arbeidsovereenkomsten betreft die wijziging geen eenzijdige maar een tweezijdige wijziging, zodat daarvoor niet de norm van een voldoende zwaarwichtig belang geldt. De kantonrechter hoeft dus niet te toetsen of aan die norm is voldaan.

Eisers voeren ter onderbouwing van hun stelling dat geen sprake is van een rechtsgeldige wijziging van de pensioenregeling ook aan dat Univé niet heeft zorggedragen voor een zorgvuldige communicatie en dus artikel 5.3.2 van de cao niet heeft nageleefd. Volgens eisers zijn twee korte (niet inhoudelijke) intranetberichten en de in r.o. 3.13 genoemde brief van 29 december 2020 met daarin tal van voorbehouden en onzekerheden onvoldoende om de ingrijpende wijziging van de pensioenregeling per 1 januari 2021 op te kunnen baseren. Het feit dat pas op 31 maart 2021 en dus na invoering van de nieuwe regeling meer informatie beschikbaar kwam over de gevolgen daarvan maakt eveneens dat niet van zorgvuldige communicatie kan worden gesproken, aldus eisers.

De kantonrechter is van oordeel dat ten aanzien van de wijziging van de pensioenregeling wel degelijk sprake is geweest van een zorgvuldige communicatie als bedoeld in artikel 5.3.2 van de cao. In dit kader wordt vooropgesteld dat als onweersproken vast staat dat Univé vanaf het moment dat zij in het voorjaar van 2020 beseftte dat er mogelijk een wijziging van de pensioenregeling aan zat te komen (intensief) met de OR in overleg is getreden en dat de werknemers van Univé vervolgens ook via die OR door middel van nieuwsbrieven over die mogelijke wijziging zijn geïnformeerd. Het overlegtraject met de OR is op 24 december 2020 tot een einde gekomen, waarna de werknemers diezelfde dag nog via intranet zijn geïnformeerd over de aanstaande wijziging van de pensioenregeling en tussen kerst en oud & nieuw een brief hebben ontvangen met meer informatie over die wijziging. Hoewel deze timing (zo rond de feestdagen) hoogst ongelukkig is, acht de kantonrechter de betreffende handelwijze van Univé verdedigbaar. De datum van 1 januari 2021 was namelijk aanstaande en Univé heeft voldoende toegelicht en onderbouwd dat zij zich per die datum bij handhaving van de middelloonregeling geconfronteerd zou zien met een forse kostenstijging als gevolg van het feit dat SBZ had besloten dat de pensioenpremies per 1 januari 2021 minimaal kostendekkend dienden te zijn.

De kantonrechter acht de brief van 29 december 2020 ook wel degelijk voldoende om de wijziging van de pensioenregeling op te kunnen baseren. In die uitgebreide brief staat namelijk duidelijk omschreven wat de reden is van die wijziging, wat (op hoofdlijnen) de inhoud is van de nieuwe pensioenregeling inclusief de overgangsregeling en wat deze (globaal) voor financiële gevolgen zal hebben voor de werknemers. De brief bevat daarnaast

een verwijzing naar bijlage 5.3 van de cao waarin een nadere beschrijving van de nieuwe pensioenregeling te vinden is. Als onweersproken staat bovendien vast dat Univé haar werknemers in de loop van 2021 niet alleen door middel van het verstrekken van persoonlijke pensioenoverzichten maar ook door het verzorgen van webinars en een bijeenkomst en via gesprekken met pensioendeskundigen en een Q&A aanvullende informatie heeft verschaft over de (gevolgen van de) wijziging van de pensioenregeling. Weliswaar was de wijziging van de pensioenregeling op dat moment reeds een feit, maar Univé wijst er terecht op dat dit niet maakt dat zij onzorgvuldig heeft gehandeld, aangezien onderscheid moet worden gemaakt tussen het wijzigen van een pensioenregeling en de uitvoering daarvan. Al met al zijn de werknemers van Univé naar het oordeel van de kantonrechter dus voldoende geïnformeerd over de wijziging van de pensioenregeling en kan niet volgehouden worden dat Univé niet heeft zorggedragen voor een zorgvuldige communicatie op dit punt. Van strijd met de uit goed werkgeverschap voortvloeiende zorgplicht, zoals eisers ook nog hebben betoogd, is gelet op het voorgaande evenmin sprake.

De conclusie uit het voorgaande is dat de bij Univé geldende middelloonregeling per 1 januari 2021 rechtsgeldig is gewijzigd in een beschikbare premiereregeling. De primaire vordering van eisers zal dus worden afgewezen. Het feit dat in de brief van Univé van 29 december 2020 vermeld staat dat de wijziging van de pensioenregeling is gebaseerd op het eenzijdige wijzigingsbeding uit het Pensioenreglement en de arbeidsovereenkomsten van (een deel van) de werknemers, kan wat dit betreft niet tot een ander oordeel leiden, nu dit feit niet aan de rechtsgeldigheid van de wijziging in kwestie afdoet.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 07-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2023:4608

Zaaknummer: 10452968 \ CV EXPL 23-1455

Rechters: A.M. Koene

Advocaten: T.J. Zuiderman en F.C.M. Schoonderwoerd

Wetsartikelen: 7:611 BW en 7:613 BW

RECHTSPRAAK

Uitleg pensioenovereenkomst: geen gerechtvaardigde verwachting verschil getroffen pensioenverzekering en ABP-regeling

Geschil tussen werkgever en werknemer over de uitleg van de pensioenovereenkomst. De werknemer (directeur) stelt dat met hem was overeengekomen eenzelfde pensioenregeling als de ABP-regeling. De rechtbank legt de pensioenafspraken zo uit dat de verzekerde regeling is overeengekomen. Er is geen gerechtvaardigde verwachting gewekt dat de werkgever het verschil in pensioenuitkomst zou compenseren.

Partijen verschillen van mening over hetgeen zij hebben afgesproken met betrekking tot het pensioen van eiser bij indiensttreding bij gedaagde sub 1. Eiser stelt dat hij een toezegging heeft dat hij een pensioenopbouw heeft die minimaal gelijk is aan de aanspraken van werknemers van gedaagde sub 2 bij ABP. Gedaagde sub 1 en gedaagde sub 2 stellen dat er geen toezegging is gedaan. Omdat partijen van mening verschillen over de afspraken omtrent het pensioen moet de kantonrechter vaststellen welke afspraken zijn gemaakt en voor zover dat nodig is die afspraken uitleggen. Bij deze uitleg moet worden gekeken hoe partijen in de gegeven omstandigheden elkaars verklaringen en gedragingen moesten begrijpen en wat zij daarbij redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Ook de aard en de strekking van de overeenkomst moet hierbij in aanmerking worden genomen.

De kantonrechter stelt voorop dat bij de start van de functie als directeur bij gedaagde sub 1 het nog openstond of eiser bij gedaagde sub 1 in dienst zou treden of bij gedaagde sub 2. Gedaagde sub 2 heeft wel een voorkeur uitgesproken voor het in dienst treden bij gedaagde sub 1. Het staat vast dat de voorganger van eiser wel in dienst was van gedaagde sub 2 en daarmee deelnemer in de ABP pensioenregeling. Uiteindelijk is er gezamenlijk voor gekozen dat eiser in dienst treedt van gedaagde sub 1. Het was eiser blijkens zijn toelichting op zitting duidelijk dat hij door het dienstverband met gedaagde sub 1 aan te gaan niet kon worden aangemeld bij ABP. Dit sluit ook aan op de opmerkingen die hij tijdens het overleg na zijn

indiensttreding heeft gemaakt over de tekst van de te nog overeen te komen schriftelijke arbeidsovereenkomst (waar hij vraagt of de regeling wel minimaal in lijn is met de Cao HBO) en bij het gegeven dat eiser ook in zijn functie bij [onderneming] B.V. geen deelnemer bij ABP was.

Eiser stelt dat het hem bij de fusie in 2006 niet uitmaakte bij wie hij in dienst zou treden, omdat hij ervan uitging dat de arbeidsvoorwaarden gelijkwaardig zouden zijn. Hij stelt dat HRM directeur [B] hem naar aanleiding van zijn opmerkingen bij het concept van de arbeidsovereenkomst heeft toegezegd dat hij zou worden opgenomen in de collectieve pensioenregeling van gedaagde sub 2. Eiser is vervolgens op 6 september 2006 akkoord gegaan met een arbeidsovereenkomst met gedaagde sub 1 met daarin een pensioenbepaling: *Voor de directeur geldt een pensioenregeling conform de aan de directeur uit te reiken pensioenbrief, een en ander afhankelijk van aanvaarding door de betreffende verzekeringsmaatschappij. De bijdrage aan het pensioen is gebaseerd op een 70% werkgeversbijdrage aan de zogenaamde middelloonregeling en zal door de vennootschap op factuurbasis maandelijks worden overgemaakt aan de verzekeringsmaatschappij.*

Eiser heeft op de mondelinge behandeling verklaard dat de HRM-directeur van gedaagde sub 2 in eerste instantie dacht dat aanmelding bij ABP mogelijk was, maar bij het aangaan van de arbeidsovereenkomst op 6 september 2006 was volgens eiser duidelijk dat dit niet mogelijk was. Dit was ook zijn eigen uitgangspunt, zo volgt uit zijn toelichting op de zitting. Dit komt ook overeen met de tekst van artikel 6 van de arbeidsovereenkomst waarin wordt gesproken over een verzekeringsmaatschappij. Als partijen dachten dat eiser bij ABP zou kunnen worden aangemeld had het voor de hand gelegen dat ook in dit artikel zou staan. De kantonrechter oordeelt dat uit de toelichting van partijen op de zitting volgt dat eiser met zijn opmerkingen over de concept arbeidsovereenkomst tot uitdrukking heeft gebracht dat het zijn wens was dat de arbeidsvoorwaarden in lijn zijn met de Cao HBO. Dus in ieder geval niet precies dezelfde voorwaarden. Voor de beoordeling van deze zaak is verder van belang dat in artikel 6 van de arbeidsovereenkomst is te lezen dat de pensioenregeling 'afhankelijk is van aanvaarding door de betreffende verzekeringsmaatschappij' en dus nog onzekerheden inhield, die eiser met zijn ondertekening van de overeenkomst heeft aanvaard. De kantonrechter ziet geen grond voor het oordeel dat eiser een ondubbelzinnige toezegging is gedaan dat hij een aan de ABP-regeling identieke pensioenregeling zou krijgen.

Eiser heeft de in artikel 6 van de arbeidsvoorwaarden toegezegde pensioenbrief niet ontvangen. In dit artikel is niets bepaald over de hoogte van het pensioen in verhouding tot het ABP-pensioen en ook niets over de compensatie tussen de uitkeringen op grond van de pensioenbrief en het ABP-pensioen. Eiser heeft vervolgens zelf, toen de pensioenbrief uitbleef,

in september 2012 een pensioenadviseur gevraagd om een voorstel voor een pensioen voor gedaagde sub 1 te doen aan gedaagde sub 2. De pensioenadviseur heeft eerst geprobeerd eiser aan te melden bij ABP en toen dat niet mogelijk bleek heeft de pensioenadviseur op 28 september 2012 een voorstel voor een pensioenregeling voor eiser op basis van middelloon aan gedaagde sub 2 gestuurd. Dit voorstel is cc aan eiser gestuurd. In het voorstel heeft de pensioenadviseur geprobeerd om voor zover mogelijk aansluiting te vinden bij de pensioenregeling van het ABP. De afdeling P&O van gedaagde sub 2 heeft een memo geschreven over het pensioenvoorstel. De samenvatting van de memo luidde: *De regeling zoals door Zwitserleven aangeboden voor de medewerkers van gedaagde sub 1 B.V. is op hoofdlijnen vergelijkbaar met de regeling van het ABP, maar wijkt af t.a.v. rendementsdeling op basis waarvan het ouderdomspensioen hoger kan uitvallen (dit is niet zeker).*

Op 6 november 2012 heeft gedaagde sub 2 als de aandeelhouder van gedaagde sub 1 besloten om akkoord te gaan met de pensioenregeling van Zwitserleven en om de situatie te repareren over de periode dat er geen pensioen was van 2006 tot 2012 door betaling aan eiser van een eenmalige koopsom van € 141.142. Eiser is hiermee akkoord gegaan, althans hij heeft hier geen bezwaar tegen gemaakt. Hiermee gaven partijen dus invulling aan artikel 6 van de arbeidsovereenkomst. Duidelijk was dat partijen aansluiting hebben geprobeerd te vinden bij het pensioenfonds ABP en het pensioen dat eiser daar zou opbouwen, maar nergens blijkt uit dat als er een verschil tussen de beide pensioenvoorzieningen zou zijn eiser aanspraak zou kunnen maken op vergoeding van dit verschil. Het was ook duidelijk voor alle partijen dat de pensioenregeling afweek van het ABP pensioen. Eiser heeft niet geprotesteerd tegen het onderbrengen van zijn pensioen bij Zwitserleven en ook niet tegen de eenmalige koopsom die aan hem werd betaald. Hij heeft hiermee stilzwijgend de goede en de kwade kansen van die pensioenregeling geaccepteerd. Als eiser van oordeel was dat hij de toezegging had dat hij niet minder zou krijgen dan het pensioen dat hij zou opbouwen bij ABP, dan had het op zijn weg gelegen om dit kenbaar te maken en zich ervan te verzekeren dat de Zwitserleven-regeling daarin zou voorzien en hoe dit zou worden gecompenseerd als die niet zo was. Met het aangaan van de regeling bij Zwitserleven en het betalen van de koopsom had eiser erop bedacht moeten zijn dat de invulling van het pensioen van eiser nu geregeld was voor gedaagde sub 2 en dat dit punt uit de arbeidsovereenkomst nu dus uitgevoerd was. Gelet op de gehele gang van zaken met betrekking tot het dienstverband van eiser is nergens uit gebleken dat gedaagde sub 1/gedaagde sub 2 aan eiser heeft toegezegd, dan wel de gerechtvaardigde verwachting heeft gewekt dat zij het verschil in pensioenuitkomst zou compenseren.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 08-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:5747

Zaaknummer: 10440289 UC EXPL 23-2411

Rechters: M.J. Sloomweg

Advocaten: M.H. van Daal en W Wille

Wetsartikelen: 6:119 BW; 7:611 BW

RECHTSPRAAK

Werkgever moet premies aan Bpf PMT en sociale fondsen betalen

Werkgever had tot 30 september 2022 een werknemer in dienst. Op grond van de werkingssfeerbepaling van PMT en de sociale fondsen was hij verplicht premies te betalen. De kantonrechter oordeelt dat de werkgever een groot deel van de facturen moet betalen. Enkele facturen van de sociale fondsen zijn onvoldoende onderbouwd en hoeven niet betaald te worden.

Gedaagde (werkgever) had tot en met 30 september 2022 een werknemer in dienst. Op basis van het Verplichtstellingsbesluit tot deelneming in de Stichting Pensioenfonds voor de Metaal en Techniek was gedaagde verplicht voor deze werknemer ouderdomspensioenpremie aan Stichting Pensioenfonds te betalen. Daarnaast moest gedaagde voor deze werknemer op basis van een cao jaarlijks een werkgeversbijdrage betalen aan Stichting Wij Techniek (eerst genaamd: Stichting Opleidings- en Ontwikkelingsfonds voor het Technisch Installatiebedrijf) en op basis van een andere cao jaarlijks een werkgeversbijdrage betalen aan Stichting Sociaal Fonds Metaal en Techniek.

Stichting Pensioenfonds vordert betaling van facturen van 10 augustus 2022, 16 november 2022, 15 februari 2023, een boete en wettelijke rente. Stichting Wij Techniek en Stichting Sociaal Fonds vorderen betaling van een factuur van 10 augustus 2022, betaling van een factuur van 16 november 2022, buitengerechtelijke incassokosten en wettelijke rente.

Gedaagde heeft aangegeven de openstaande rekeningen van vóór september 2022 te willen betalen. Daaruit leidt de kantonrechter af dat gedaagde de bedragen op de facturen van 10 augustus 2022 aan eisers is verschuldigd. De kantonrechter wijst deze bedragen (ad € 377,80, € 42,93 en € 10,10) dan ook toe. De gevorderde buitengerechtelijke incassokosten en de wettelijke rente worden toegewezen.

Ten aanzien van Stichting Pensioenfonds worden een boete van 10% en wettelijke rente

toegewezen. De bedragen op de facturen van 16 november 2022 van Stichting Wij Techniek en Stichting Sociaal Fonds worden afgewezen, nu zij onvoldoende onderbouwd hebben gesteld op basis waarvan gedaagde verplicht was de geldelijke werkgeversbijdragen ook over de periode na 30 september 2022 te betalen.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 14-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2023:4560

Zaaknummer: 10655916 \ CV EXPL 23-1791

Rechters: A.M. van Diggele

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Overlappende werkingssfeer Bpf MITT en Detailhandel: werkgever G-star valt onder Detailhandel, niet onder MITT

G-star had vrijstelling van Bpf MITT. Vanaf 1 april 2019 heeft G-star zich aangesloten bij Bpf Detailhandel. Ook daarvoor heeft G-Star vrijstelling verkregen. Nadat Bpf MITT de gelijkwaardigheid van de pensioenregeling in 2020 opnieuw wilde toetsen gaf G-Star aan niet langer onder de werkingssfeer te vallen omdat een transitie is gemaakt van ontwerp- en groothandelsorganisatie naar verkoop van kleding aan consumenten. De kantonrechter concludeert dat het zwaartepunt van de bedrijfsactiviteiten van G-Star – en daarmee haar kernactiviteit – ligt bij de verkoop van kleding aan particulieren. Daarmee valt G-Star onder de werkingssfeer van Bpf Detailhandel. Bij overlap dient een beperkte uitleg ertoe te leiden dat een dubbele aansluiting wordt voorkomen zodat geen sprake is van verplichte deelname aan meer dan één pensioenfonds. Daarom wordt het hoofdzakelijkheids criterium ingelezen, in die zin dat werkgevers verplicht zijn aangesloten indien en voor zover een bedrijf hoofdzakelijk MITT-activiteiten verricht. G-Star voldoet niet aan dat criterium en valt daarom niet onder MITT.

G-Star is de moedermaatschappij van een concern dat zich richt op de exploitatie van een kleding(verkoop)bedrijf. In G-Star is het hoofdkantoor van de G-Star Groep ondergebracht. Op het hoofdkantoor waren eind 2022 afgerond 300 full time equivalent (fte) werknemers in dienst.

Omdat (de rechtsvoorganger van) G-Star al tijdig voordat de verplichtstelling van Bpf MITT van toepassing werd een eigen pensioenregeling had, heeft G-Star in 2000 op grond van artikel 13 Wet Bpf 2000 en het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 (verder: het

Vrijstellingsbesluit) vrijstelling van deelneming in Bpf MITT gevraagd en verkregen. Die vrijstelling is per 1 januari 2017 gecontinueerd.

G-Star heeft zich per 1 april 2019 aangesloten bij Bpf Detailhandel, wat door Bpf Detailhandel is bevestigd bij brief van 6 juli 2020. Per diezelfde datum heeft G-Star van Bpf Detailhandel een vrijstelling van deelname op grond van het Vrijstellingsbesluit verkregen omdat Bpf Detailhandel de eigen pensioenregeling van G-Star als gelijkwaardig aan de regeling van Bpf Detailhandel heeft beoordeeld.

Bij brief van 22 april 2020 heeft Bpf MITT aan G-Star bericht de gelijkwaardigheid van de eigen pensioenregeling opnieuw te willen toetsen. G-Star heeft op dit verzoek gereageerd op 18 juni 2020 en onder meer aangegeven -kort gezegd- dat zij de afgelopen jaren een transitie heeft doorgemaakt van ontwerp- en groothandelsorganisatie naar een organisatie die vooral gericht is op de verkoop van kleding aan consumenten. Op pensioengebied heeft dit volgens G-Star tot gevolg dat zij niet langer onder Bpf MITT valt, maar dat de pensioenregeling van Bpf Detailhandel qua werkingssfeer past bij G-Star.

In daaropvolgende correspondentie tussen Bpf MITT en G-Star heeft Bpf MITT zich steeds op het standpunt gesteld dat G-Star onder de werkingssfeer van de verplichtstelling tot deelneming in Bpf MITT valt. G-Star heeft dit telkens betwist en te kennen gegeven dat haar activiteiten inmiddels zijn gewijzigd van kledingontwerp- en productiebedrijf naar overwegend retailbedrijf en dat zij als detailhandelsbedrijf dient te worden aangemerkt.

Bij besluit van 12 mei 2022 heeft Bpf MITT de aan G-Star verleende vrijstelling ingetrokken. G-Star heeft bezwaar gemaakt tegen de intrekking.

In deze zaak is in geschil wat de reikwijdte is van de verplichtstellingsbesluiten Bpf MITT en Bpf Detailhandel. Kort gezegd geldt de verplichtstelling van Bpf MITT voor werkgevers die in hun bedrijf kleding (doen) vervaardigen of bewerken. In het besluit is geen hoofdzakelijkheids criterium opgenomen. De verplichtstelling van Bpf Detailhandel geldt voor werkgevers in de detailhandel, waarbij de loonsom besteed aan detailhandel minstens 50% is.

Het probleem dat zich hierbij kan voordoen is dat een werkgever meer dan 50% van haar loonsom besteedt aan detailhandel, maar daarnaast ook kleding vervaardigt of bewerkt binnen haar bedrijf. Deze werkgever zou bij strikte toepassing van de verplichtstellingsbesluiten zowel onder de werkingssfeer van Bpf MITT, als Bpf Detailhandel vallen.

Volgens G-Star en Bpf Detailhandel doet deze overlap zich voor in de onderhavige zaak en speelt dit probleem tevens bij verschillende andere werkgevers.

Om te kunnen beoordelen of G-Star een detailhandelsbedrijf in de zin van het verplichtstellingsbesluit Bpf Detailhandel uitoefent dient de kernactiviteit van de onderneming te worden bepaald. G-Star is het hoofdkantoor en tevens moedermaatschappij van een groep waartoe ook G-Star Raw eStore B.V. (online verkopen aan consumenten) en Erno's B.V. (fysieke winkels) behoren. De activiteiten van de werknemers van G-Star en haar dochtervennootschappen eStore en Erno's zijn nauw met elkaar verweven. Uit de door G-Star overgelegde niet concreet betwiste recente informatie over het aantal werknemers en aard van de werkzaamheden kan worden afgeleid dat het hoofdkantoor van G-Star zich voornamelijk bezighoudt met aan retail gerelateerde ondersteunende activiteiten. Het gaat dan om werkzaamheden zoals inkoop, marketing, finance, logistiek en IT ten behoeve van de verkoop van kleding aan consumenten door de eStore en de fysieke winkels. De eStore heeft zelfs geen eigen personeel in dienst; de werkzaamheden ten behoeve van de eStore worden verricht door werknemers van G-Star. De totale omzet van de G-Star Groep bestaat sinds enkele jaren voor meer dan 50% uit de verkoop van kleding aan consumenten.

Uit het voorgaande kan worden afgeleid dat het zwaartepunt van de bedrijfsactiviteiten van G-Star – en daarmee haar kernactiviteit – ligt bij de verkoop van kleding aan particulieren. Daarbij wordt ook betrokken dat uit het arrest van de Hoge Raad van 24 februari 2012 (ECLI:NL:HR:2012:BU9889, *ROM & PME/Vector*) volgt dat de werkzaamheden die bijdragen (ondersteunend zijn) aan de kernactiviteit daaraan toegerekend kunnen worden. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat G-Star als detailhandelsbedrijf in de zin van het verplichtstellingsbesluit Bpf Detailhandel dient te worden aangemerkt en dus terecht verplicht is aangesloten bij Bpf Detailhandel.

Bij overlap van de werkingssferen van de verplichtstellingsbesluiten dienen de sociale partners zelf een oplossing te vinden. Dit staat in de Beleidsregels. Bpf Detailhandel en Bpf MITT zijn sinds medio 2020 in overleg over dit onderwerp, maar kunnen niet tot concrete afspraken komen over de afbakening van de werkingssferen. Bpf Detailhandel heeft G-Star op haar verzoek per 1 april 2019 aangesloten, zonder afstemming te bereiken met Bpf MITT, waar G-Star tot dat moment was aangesloten. Bpf Detailhandel kan hiervan een verwijt worden gemaakt, omdat dit heeft geleid tot onzekerheid onder werkgevers over hun (pensioen)verplichtingen. Ook Bpf MITT handelt onzorgvuldig door tot dagvaarding van G-Star over te gaan, in plaats van zich rechtstreeks tot Bpf Detailhandel te wenden (zie ook: Gerechtshof Den Haag 20 april 2021 ECLI:NL:GHDHA:2021:832). Werkgevers mogen niet de dupe worden van de discussie tussen de bedrijfstakpensioenfondsen over de afbakening als zij zelf verantwoordelijk zijn voor de oplossing. Daarmee is echter het conflict in de onderhavige zaak niet beslecht.

Partijen zijn het erover eens dat gelijktijdige verplichte deelname aan meer dan één pensioenfonds onwenselijk is, en niet de bedoeling kan zijn geweest van de wetgever. Dit is ook de lijn van de jurisprudentie (zie onder andere ECLI:NL:GHDHA:2018:3330 (*Food Connect*) en ECLI:NL:HR:2011:BQ0010 (*Geleiderail*-arrest)). Het kan leiden tot dubbele lasten en bovenmatige pensioenopbouw met fiscale gevolgen en schaadt de belangen van de G-Star en haar werknemers. Doelstelling van de verplichtstelling is het elimineren dan wel voorkomen van concurrentie in de bedrijfstak op de arbeidsvoorwaarde pensioen en het creëren van een uniforme pensioenvoorziening voor iedereen in de bedrijfstak. Nu duidelijk is dat G-Star in de bedrijfstak Detailhandel haar kernactiviteit verricht zou deze doelstelling worden doorkruist door ook aansluiting in een andere bedrijfstak verplicht te stellen. Ook speelt mee dat Bpf MITT de werkingssfeer van de verplichtstelling van haar pensioenfonds ruim heeft omschreven om de zogenaamde ‘witte vlek’ terug te dringen, te weten het verplicht aansluiten van werkgevers waarvoor anders geen verplichte pensioenaansluiting zou gelden. Die situatie doet zich hier echter niet voor. Een ruime interpretatie van de werkingssfeer is in dit geval niet nodig.

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de werkingssfeer in het verplichtstellingsbesluit Bpf MITT beperkt dient te worden uitgelegd. In geval van overlap, zoals in de onderhavige situatie, dient die beperkte uitleg ertoe dat een dubbele aansluiting wordt voorkomen en daarmee wordt nagestreefd dat er geen sprake is van verplichte deelname aan meer dan één pensioenfonds. Daarom wordt het hoofdzakelijkheids criterium ingelezen, in die zin dat werkgevers verplicht zijn aangesloten indien en voor zover een bedrijf hoofdzakelijk MITT-activiteiten verricht.

Nu G-Star niet aan dat criterium voldoet, zijn de vorderingen van Bpf MITT in conventie niet toewijsbaar. De verklaringen voor recht die Bpf Detailhandel heeft gevorderd ten aanzien van G-Star zijn wel toewijsbaar.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 17-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2023:7314

Zaaknummer: 10064717 CV EXPL 22-11025

Rechters: M.W. van der Veen

Advocaten: E. Lutjens en P.G. Vestering

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Faillissement schilder/glaszetter wegens vordering pensioenfonds

Dit geding gaat over de vraag of het faillissement van een schilder/glaszetter op vordering van het pensioenfonds moet worden uitgesproken. Het hof oordeelt dat summierlijk gebleken is van het vorderingsrecht van het pensioenfonds. De vordering is gegrond op inschrijving van een eenmanszaak als schilder/glaszetter bij de Kvk. Het had op de weg van de failliet gelegen om die inschrijving te corrigeren indien die categorisering niet juist was.

Bij vonnis van de rechtbank Den Haag van 7 februari 2023 is appellant in staat van faillissement verklaard, met benoeming van een rechter-commissaris en met aanstelling van een curator. Bij verzoekschrift heeft appellant het hof verzocht dat vonnis te vernietigen. Het hof heeft naar aanleiding van die toelichtingen appellant in de gelegenheid gesteld om zijn schulden te betalen dan wel betalingsregelingen te treffen met zijn schuldeisers. Het hof heeft de zaak in dat kader aangehouden tot 9 mei 2023 en meegedeeld dat op die datum arrest zal worden gewezen. Tot slot heeft is de curator verzocht het hof op 8 mei 2023 op de hoogte te stellen van de laatste stand van zaken. Bij brief van 8 mei 2023 heeft de curator het hof geïnformeerd over de laatste stand van zaken in het faillissement. BPF heeft het hof bij e-mail van 8 mei 2023 medegedeeld dat geen betaling heeft plaatsgevonden. Zij verzoekt het hof arrest te wijzen.

In het bestreden vonnis heeft de rechtbank overwogen dat summierlijk is gebleken van het vorderingsrecht van BPF en van het bestaan van feiten en omstandigheden die aantonen dat appellant in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen.

Appellant betwist de vordering van BPF omdat hij ten onrechte door BPF als 'schilder, afwerker, glaszetter' is aangemerkt. De hoofdwerkzaamheden van zijn onderneming zijn vervoer/transport en zijn vriendin/partner verricht tolk- en vertalingswerkzaamheden binnen het bedrijf. Appellant valt daarom volgens hem niet onder de verplichting tot deelneming in

het pensioenfonds. Verder zijn de vorderingen van Allianz en de gemeente Amsterdam voldaan en is voor de vorderingen van de Belastingdienst en het CJIB een betalingsregeling getroffen, aldus appellant.

Volgens het historisch uittreksel van de Kamer van Koophandel (KvK) is appellant sinds 1 oktober 2021 ingeschreven als schilder, SBI-code 4334 Schilderen en glaszetten.

Vanaf 1 oktober 2021 is appellant ingeschreven bij BPF en is hij gehouden pensioenpremies te voldoen aan BPF. BPF heeft appellant op 10 december 2021 en 7 januari 2022 een factuur toegezonden. Omdat appellant ondanks sommaties betaling achterwege liet, zag BPF zich genoodzaakt haar vordering ten laste van appellant ter incasso uit handen te geven aan haar gemachtigde. Ook de gemachtigde van BPF heeft appellant diverse malen aangeschreven en geprobeerd om telefonisch met appellant in contact te komen, hetgeen niet gelukt is. Aangezien appellant naliet de vordering te voldoen heeft BPF een dwangbevel uitgevaardigd. Het dwangbevel is op 7 juni 2022 aan appellant betekend. Appellant heeft de vordering nimmer gemotiveerd of juridisch betwist. Ook heeft hij nimmer aangegeven dat zijn inschrijving bij de KvK onjuist zou zijn. In de tussentijd liet appellant diverse andere facturen van BPF onbetaald. Indien appellant van mening was niet onder de werkingssfeer van BPF te vallen had het op zijn weg gelegen dit eerder kenbaar te maken aan BPF en verder om tijdig in verzet te komen tegen het dwangbevel. Appellant heeft dat niet gedaan, aldus BPF.

Volgens BPF laat appellant naast de vordering van BPF ook andere vorderingen onbetaald.

BPF stelt zich op het standpunt dat zij met de faillissementsaanvraag geen misbruik van recht heeft gemaakt en dat appellant nog steeds verkeert in de toestand dat hij heeft opgehouden te betalen.

De curator heeft bij zijn brief van 6 april 2023 een crediteurenlijst gevoegd waaruit blijkt dat er één preferente vordering is ingediend, te weten een vordering van de Belastingdienst van € 8.175, en daarnaast negen concurrente vorderingen met een totaalbedrag van € 34.985,45 (incl. btw). De faillissementskosten bedragen € 4.392,87 (incl. btw). Of er overeenstemming is bereikt tussen appellant en BPF is hem niet bekend en evenmin is duidelijk of met de andere schuldeisers regelingen zijn getroffen of dat daarvoor geld is gereserveerd op de derdengeldenrekening.

In zijn brief van 8 mei 2023 meldt de curator dat de activa en passiva ongewijzigd zijn met uitzondering van de vordering van BPF, die volgens BPF thans € 6.950,52 bedraagt. De totale schuldenlast komt daarmee op € 46.544,02, exclusief de faillissementskosten.

Appellant heeft geen gehoor gegeven aan het verzoek om de curator uiterlijk op 7 mei 2023 te

informereren over verrichte betalingen en/of getroffen regelingen met zijn schuldeisers, ondanks meerdere contactpogingen van de zijde van de curator. Ook van de schuldeisers zijn geen berichten ontvangen dat de vorderingen voldaan zijn dan wel dat daar een regeling voor is getroffen.

Het hof is van oordeel dat ook in hoger beroep summierlijk is gebleken van het vorderingsrecht van BPF. Daartoe wordt overwogen dat de vordering van BPF gegrond is op de inschrijving van de eenmanszaak ten tijde van de aanmelding van appellant bij de Kvk, blijkens de historie van de inschrijving als schilder/glaszetter. Het had op de weg van appellant gelegen om die inschrijving onder SBI-code van schilders en glaszetters te corrigeren indien die categorisering niet juist was. Dat heeft hij nagelaten. In elk geval is niet aannemelijk geworden dat hij dit heeft geprobeerd naar aanleiding van de facturen en sommaties van BPF, die hij, zo begrijpt het hof, toen ook niet heeft betwist.

Verder is summierlijk gebleken van feiten en omstandigheden die meebrengen dat appellant verkeert in een toestand van te hebben opgehouden te betalen. Uit de brieven van de curator van 6 april 2023 (met bijlagen) en 8 mei 2023 blijkt dat er tien schuldeisers zijn die een vordering hebben ingediend (inclusief aanvrager) en bedraagt het totaal van de vorderingen op appellant € 46.544,02.

Er zijn onvoldoende financiële middelen om de vorderingen te voldoen en van verrichte betalingen (door derden) of regelingen met schuldeisers is niet gebleken. Ook voor de faillissementskosten is geen betaling verricht of regeling getroffen. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat het bestreden vonnis dient te worden bekrachtigd.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 09-05-2023

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2023:2093

Zaaknummer: 200.322.828/01

Rechters: J.S. Honée, H.J. van Harten en R.M. Hermans

Advocaten: A.C.E.G. Cordesius en E.T. van den Hout

Wetsartikelen: 8 Fw

RECHTSPRAAK

Geen recht op premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid omdat geen tijdige aanvraag is ingediend

Appellant heeft vanaf maart 1982 een WAO-uitkering. Hij voldoet niet aan de voorwaarde die het pensioenreglement stelt aan premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid, omdat hij niet (tijdig) een aanvraag heeft ingediend. Uit door hem overgelegde opgaven bedrijfspensioen over de jaren 1979-1982, waarop geplakte pensioenzegels worden vermeld, blijkt niet dat Bpf Bouw van de arbeidsongeschiktheid vanaf maart 1982 op de hoogte was of had kunnen zijn. Daarom kan Bpf Bouw niet worden verweten dat zij hem er niet op heeft gewezen dat hij een aanvraag tot premievrije voortzetting van zijn pensioen kon doen. Appellant kan geen rechten ontlenen aan een (informatie)brochure.

Appellant is op 9 augustus 1979 in dienst getreden van Timmerfabriek Prins Nijkerk. Hij was verplicht deelnemer in de bedrijfstakpensioenregeling uitgevoerd door Bpf Bouw. Als deelnemer heeft hij indertijd zegels geplakt in de zegeljaren 1979/1980, 1980/1981 en 1981/1982. Hij nam daarbij deel aan de destijds van kracht zijnde Dagafhankelijke Pensioenregeling ('dap-regeling'), welke in het hierna te noemen pensioenreglement nader is uitgewerkt.

Op 21 maart 1981 heeft hij een ernstig bedrijfsongeval gehad. De opbouw van het pensioen van appellant is na een jaar ziekte op 22 maart 1982 geëindigd. Aan appellant is toen een uitkering krachtens de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) toegekend op basis van een arbeidsongeschiktheidspercentage van 80-100. Het arbeidsongeschiktheidspercentage is sedertdien niet veranderd.

In 2008 heeft afkoop van de pensioenrechten van appellant ter waarde van € 1.690,04

plaatsgevonden. In 2019 heeft appellant aan Bpf Bouw voortzetting van premievrije pensioenopbouw vanaf 22 maart 1982 verzocht. Dit is door Bpf Bouw in eerste instantie volledig afgewezen.

Bij brieven van 15 november 2019, 10 december 2019 en 10 januari 2020 heeft de toenmalige rechtshulpverlener van appellant, onder verwijzing naar de brochure *Informatie voor werknemers in de bouwnijverheid uitgave september 1982* en het toen geldende pensioenreglement bezwaar gemaakt tegen deze afwijzing door Bpf Bouw. Volgens appellant staat niet in de brochure dat hij om aanspraak te maken op voortzetting van premievrije pensioenopbouw een aanvraag had moeten indienen en voldoet hij aan de voorwaarden om aanspraak te maken op premievrije pensioenopbouw.

Naar aanleiding van de wijziging van artikel 37 van de Pensioenwet per 1 januari 2011, op grond waarvan het UWV verplicht werd arbeidsongeschiktheid aan pensioenuitvoerders te melden, en het naar aanleiding daarvan gewijzigde beleid van Bpf Bouw, heeft Bpf Bouw, mede op basis van verschillende adviezen over dit onderwerp in jaarverslagen van de Ombudsman Pensioenen, alsnog aan appellant met terugwerkende kracht premievrije pensioenopbouw toegekend vanaf 1 januari 2011. De afkoop van de pensioenrechten van appellant is teruggedraaid. Bpf Bouw heeft geen aanspraak gemaakt op restitutie van de afkoopsom.

Sinds 1 mei 2020 is appellant pensioengerechtigd.

Het hof stelt voorop dat de rechtsbetrekking tussen partijen wordt beheerst door het pensioenreglement. In artikel 6 lid 5 sub d van het pensioenreglement is bepaald dat premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid schriftelijk dient te worden aangevraagd bij het bestuur van Bpf Bouw, onder overlegging van bewijs van de WAO-uitkering. Verder is in dit artikel bepaald dat bijboekingen niet plaatsvinden over tijdvakken, of gedeelten van tijdvakken, die op de datum, waarop de aanvraag is ingediend, reeds meer dan één jaar zijn verstreken. Aangezien appellant niet (tijdig) een aanvraag heeft ingediend, voldoet hij niet aan de voorwaarde die het pensioenreglement aan premievrij pensioenopbouw vanaf 22 maart 1982 stelt en geldt ook de vervaltermijn voor alle mogelijke aanspraken van daarna ouder dan één jaar.

Dat in de brochure uit 1982 waarnaar appellant verwijst, is vermeld dat bij meer dan 65% arbeidsongeschiktheid de hele pensioenopbouw premievrij wordt voortgezet, betekent niet dat daaraan rechten zouden kunnen worden ontleend. Appellant ontleent, zoals hiervoor overwogen, alleen rechten aan het pensioenreglement: de brochure is – zoals appellant redelijkerwijs had moeten begrijpen – (slechts) bedoeld om globaal voorlichting te geven.

Appellant mocht er dan ook op basis van de brochure niet gerechtvaardigd op vertrouwen dat na 22 maart 1982 voortzetting van premievrije pensioenopbouw automatisch zou ingaan. Bovendien heeft appellant, zoals Bpf Bouw terecht heeft aangevoerd, niet op deze brochure vertrouwd, omdat hij (zelf) bij akte in eerste aanleg heeft gesteld dat hij pas op het spoor van de premievrije voortzetting is gekomen na berichten op NOS Teletekst.

Waar niet is gesteld of gebleken dat Bpf Bouw op grond van andere feiten en omstandigheden dan die welke hiervoor zijn besproken van de arbeidsongeschiktheid van appellant per 22 maart 1982 op de hoogte was of had kunnen zijn, kan Bpf Bouw (reeds daarom) niet worden verweten dat zij appellant er niet op heeft gewezen dat hij een aanvraag tot premievrije voortzetting van zijn pensioen kon doen.

Appellant betoogt dat de kantonrechter onvoldoende aandacht heeft besteed aan het beroep op de artikelen 3:33 en 3:35 BW. Daartoe heeft appellant aangevoerd dat het verstrekken van zegeltjes door SFB tijdens het eerste ziektejaar dient te worden beschouwd als een rechtshandeling in de zin van Boek 3 BW. Het beoogde rechtsgevolg van het verstrekken van de zegeltjes is dat aan appellant pensioenaanspraken worden toegekend. Gezien het plakken van de zegeltjes van maart 1981 tot en met maart 1982 mocht appellant erop vertrouwen dat hij vanaf 22 maart 1982 voortzetting van premievrije pensioenopbouw zou krijgen. Bpf Bouw is deskundig ter zake pensioen en was op de hoogte of had op de hoogte kunnen zijn van het bestaan van de per die datum aan appellant toegekende WAO-uitkering, aldus appellant.

Deze grief borduurt slechts voort op het standpunt van appellant dat uit de onder 3.6 behandelde pensioenoverzichten volgt dat Bpf Bouw ervan op de hoogte was of kon zijn dat hij (vanaf 21 maart 1982) blijvend arbeidsongeschikt was. Uit hetgeen onder 3.7 is overwogen volgt echter dat dit standpunt onjuist is.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 24-10-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:2711

Zaaknummer: 200.318.713/01

Rechters: R.J.M. Smit, A.S. Arnold en A.C.M. Kuypers

Advocaten: C.P.R.M. Dekker en E. Lutjens

Wetsartikelen: 3:33 BW; 3:35 BW, 6:248 BW; 37 Pensioenwet

RECHTSPRAAK

Rechtsgeldige uitsluiting Wvps in niet ondertekend echtscheidingsconvenant

Het gaat in deze zaak om de vraag of partijen de toepasselijkheid van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (Wvps) hebben uitgesloten als bedoeld in artikel 2 lid 1 van deze wet. Het niet ondertekende echtscheidingsconvenant wordt door het hof aangemerkt als geschrift als bedoeld in artikel 2 lid 1 Wvps. Partijen zijn rechtsgeldig overeengekomen de toepasselijkheid van de Wvps uit te sluiten en worden geacht daarover goed te zijn voorgelicht door de wederzijdse advocaten die hen bijstonden bij de totstandkoming van het convenant.

Partijen zijn in 1980 in wettelijke gemeenschap van goederen met elkaar gehuwd. Bij beschikking van 12 februari 2003 heeft de toenmalige rechtbank Assen tussen partijen de echtscheiding uitgesproken. Het huwelijk is ontbonden door inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de daartoe bestemde registers van de burgerlijke stand op 2 mei 2003. Nadien zijn partijen, bijgestaan door hun advocaten, met elkaar in overleg getreden teneinde een echtscheidingsconvenant op te stellen. Daarover wordt gecorrespondeerd. Er is geen door partijen ondertekend echtscheidingsconvenant. In de (concept)versie van het echtscheidingsconvenant staat, voor zover thans van belang, het volgende: ‘ (...) artikel 6. De pensioenrechten worden toegescheiden aan de partij die deze heeft opgebouwd. (...)’

Partijen twisten onder meer over de vraag of hun niet ondertekende echtscheidingsconvenant een geschrift is als bedoeld in artikel 2 lid 1 Wvps.

De vrouw stelt zich op het standpunt dat dat niet het geval is. Uit de wetsgeschiedenis blijkt volgens de vrouw dat de wetgever met de term ‘geschrift’ het oog heeft gehad op een door partijen ondertekend stuk. Partijen hebben het conceptechtscheidingsconvenant echter nooit ondertekend. Zij vordert veroordeling van de man tot een maandelijkse betaling aan haar van haar aandeel in zijn ouderdomspensioenen, met ingang van de datum waarop de pensioenen

tot uitkering (zijn) (ge)komen tot het moment waarop de pensioenbetalingen aan de man eindigen, alsmede tot afgifte van bewijsstukken afkomstig van zijn respectieve pensioenfondsen waaruit de hoogte van de pensioenen en het aandeel van de vrouw daarin blijkt.

De man stelt zich op het standpunt dat het echtscheidingsconvenant wel degelijk een geschrift is als bedoeld in artikel 2 lid 1 Wvps. Dat partijen het echtscheidingsconvenant niet hebben ondertekend, doet daar volgens hem niet aan af. Duidelijk is dat partijen overeenstemming hadden bereikt over de gemaakte afspraken, waaronder de uitsluiting van de toepasselijkheid van de Wvps.

Naar het oordeel van het hof moet het echtscheidingsconvenant van partijen worden beschouwd als een geschrift als bedoeld in artikel 2 lid 1 Wvps. Uit de overgelegde stukken blijkt dat partijen vanaf november 2003 met elkaar hebben onderhandeld over de inhoud van hun echtscheidingsconvenant. In de periode van december 2003 tot april 2004 hebben de (toenmalige) advocaten van partijen met elkaar gecorrespondeerd over het echtscheidingsconvenant. De toenmalige advocaat van de man heeft in de brief van 16 maart 2004 aan de advocaat van de vrouw geschreven dat partijen in december 2003 overeenstemming hebben bereikt over de inhoud van het echtscheidingsconvenant. Uit het dossier blijkt niet dat dit destijds door de advocaat van de vrouw is weersproken. Bovendien heeft de advocaat van de vrouw eerder op 6 februari 2004 al te kennen gegeven dat de vrouw het echtscheidingsconvenant zou ondertekenen nadat de man tot afgifte van de spullen was overgegaan. Een voorbehoud ten aanzien van de inhoud van het echtscheidingsconvenant werd daarbij niet gemaakt. Gelet hierop is voldoende vast komen te staan dat partijen overeenstemming hadden bereikt over de inhoud van het echtscheidingsconvenant. Dat de vrouw heeft aangegeven dat zij het echtscheidingsconvenant niet zou ondertekenen zolang de man haar de foto's niet zou verstrekken en dat het echtscheidingsconvenant uiteindelijk door geen van beide partijen is ondertekend, doet aan de eerder bereikte inhoudelijke overeenstemming niet af. De ondertekening van het echtscheidingsconvenant vormt immers geen constitutief vereiste voor de totstandkoming van de overeenkomst. Daar komt bij dat het vormvereiste van huwelijkse voorwaarden of een bij geschrift gesloten overeenkomst met het oog op de scheiding blijkens de parlementaire geschiedenis in artikel 2 van de Wvps is opgenomen ter bescherming van de tot pensioenverevening gerechtigde echtgenoot. De achterliggende gedachte is dat de echtgenoten kunnen worden voorgelicht en geïnformeerd door een notaris dan wel een advocaat over de gevolgen van de uitsluiting van pensioenverevening. Niet in geschil is dat beide partijen bij de totstandkoming van de afspraken zijn bijgestaan door een eigen advocaat. Er mag daarom van worden uitgegaan dat zij goed zijn voorgelicht over de gevolgen van het uitsluiten van de Wvps.

Voor zover de vrouw heeft aangevoerd dat het echtscheidingsconvenant niet met het oog op de echtscheiding zou zijn gesloten omdat partijen ten tijde van de onderhandelingen over het echtscheidingsconvenant al bijna een jaar gescheiden waren, volgt het hof haar daarin niet. Duidelijk is dat partijen in het echtscheidingsconvenant de vermogensrechtelijke gevolgen van de ontbinding van hun huwelijk wilden vastleggen en daarmee is het met het oog op de echtscheiding gesloten.

Het niet ondertekende echtscheidingsconvenant kan onder deze omstandigheden worden aangemerkt als een geschrift als bedoeld in artikel 2 lid 1 van de Wvps. Tussen partijen staat vast dat de tekst van artikel 6 van het echtscheidingsconvenant als een uitsluiting als bedoeld in artikel 2 lid 1 van de Wvps moet worden aangemerkt.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 31-10-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:9193

Zaaknummer: 200.306.400/01

Rechters: M.A.F. Veenstra, L. van Dijk en C. Coster

Advocaten: J.J. Jansen en J.F.M. Hanus

Wetsartikelen: 2 lid 1 Wvps

RECHTSPRAAK

Overeenkomst dat werknemer via levensloopregeling onbetaald verlof opnam tot pensioenleeftijd

Kernvraag is of is komen vast te staan dat is overeengekomen dat werknemer per 1 juli 2018 van de levensloopregeling gebruik zou maken, wat tot gevolg zou hebben dat hij onbetaald verlof zou opnemen tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Het hof is voorshands tot het oordeel gekomen in het tussenarrest dat partijen dit zijn overeengekomen. Werknemer is in staat gesteld dit bewijs te ontzenuwen. Naar het oordeel van het hof is het tegenbewijs niet door hem geleverd. Uit de afgelegde getuigenverklaringen van vier collega's leidt het hof af dat zij er allen van uitgingen dat werknemer op 1 juli 2028 van de levensloopregeling gebruik zou maken.

Kernvraag is of is komen vast te staan dat is overeengekomen dat werknemer per 1 juli 2018 van de levensloopregeling gebruik zou maken, wat tot gevolg zou hebben dat hij onbetaald verlof zou opnemen tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Het hof is voorshands tot het oordeel gekomen in het tussenarrest dat partijen dit zijn overeengekomen. Werknemer is in staat gesteld dit bewijs te ontzenuwen. Naar het oordeel van het hof is het tegenbewijs niet door hem geleverd. Uit de afgelegde getuigenverklaringen van vier collega's leidt het hof af dat zij er allen van uitgingen dat werknemer op 1 juli 2028 van de levensloopregeling gebruik zou maken.

Niet in geschil is dat het voornemen van werknemer om van de levensloopregeling gebruik te maken was ontstaan om hem in de gelegenheid te stellen meer zorg te kunnen verlenen aan zijn zieke vrouw. De verklaringen van de collega's sluiten aan op de verklaringen van [getuige 5] en [getuige 8], (voormalige) klanten van werkgeefster, bij hun communicatie met werknemer. Met het voorgaande is er aanvullend bewijs voor de partijverklaring van werkgeefster over het met levensloop gaan per 1 juli 2018. Uit het voorgaande volgt dat de collega's, klanten en werkgeefster allen in de veronderstelling verkeerden dat werknemer per 1

juli 2018 met levensloop zou gaan.

Dit sluit aan op het feit dat er pas een geschil over dit onderwerp kwam bij de eindafrekening per 1 juli 2018 (zie ook r.o. 4.4 van het bestreden vonnis), waarbij werknemer het met levensloop gaan koppelde aan de door hem gewenste wijze van eindafrekenen, en daarbij kennelijk in de veronderstelling verkeerde dat hij daarvan alsnog kon afzien omdat er slechts sprake was van een *'voornemen'*.

Deze uitleg van werknemer over de tegenstrijdigheid tussen zijn e-mails van 22 juni 2018, 28 juni 2018 en 29 juni 2019 (zie r.o. 1.6 tot en met 1.8 tussenarrest) en zijn stelling dat hij op 23 mei 2018 al had gezegd niet met de levensloop te gaan, overtuigt het hof niet. Als het zo is dat werknemer al op 23 mei 2018 had gezegd, ook aan werkgeefster, niet met de levensloopregeling te zullen gaan, ligt het niet voor de hand dat er over de eindafrekening een discussie ontstond, laat staan met de uit de e-mails blijkende emotie. Er zou in die situatie immers geen enkele reden zijn geweest om een eindafrekening te maken. Uit die e-mails blijkt veeleer dat werknemer in de veronderstelling verkeerde dat hij er alsnog, op dat moment, voor kon kiezen – er was immers in zijn visie niet meer dan een *'voornemen'* – om niet met de levensloop te gaan en dit kon gebruiken om de door hem gewenste eindafrekening te krijgen. Dat dit *'voornemen'* een dergelijke strekking heeft, is door het hof al verworpen in r.o. 12 en 13 van het tussenarrest, waarmee het hof zich heeft verenigd met r.o. 4.5 van het bestreden vonnis. Uit de getuigenverklaringen is op dit punt dus geen ander beeld ontstaan.

Met het voorgaande is het bewijs geleverd dat dat tussen werkgeefster en werknemer is overeengekomen dat werknemer per 1 juli 2018 van de levensloopregeling gebruik zou maken. Het hof verwerpt het standpunt van werknemer dat de verklaringen van de getuigen inhoudelijk niet overtuigen, en/of dat de getuigen niet betrouwbaar zijn, dan wel zijn voorstelling van zaken bevestigen. Naar het oordeel van het hof hebben alle getuigen – waaronder werkgeefster – een oprechte en authentieke indruk gemaakt bij het afleggen van hun verklaringen. Het kan zijn dat getuigen anders of meer verklaren dan zij eerder schriftelijk hebben gedaan. Dat is niet verdacht of onbetrouwbaar. Bij een getuigenverhoor worden getuigen intensief bevraagd over hun herinneringen en die kunnen dan verschillen van wat zij eerder schriftelijk hebben verklaard.

Wat werknemer aanvoert, wijst niet op evidente onwaarheden of onwaarschijnlijkheden. Ook als wordt meegegaan in de kanttekeningen die werknemer bij de diverse verklaringen plaatst, ontstaat geen ander beeld over waar het hier om gaat: is overeengekomen dat werknemer per 1 juli 2018 van de levensloopregeling gebruik zou maken? Voor het gestelde 'jokken' van getuigen bestaat geen bewijs of aanknopingspunt.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 31-10-2023

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2023:2009

Zaaknummer: 200.264.795/01

Rechters: R.S. van Coevorden, M.D. Ruizeveld en F.J. Verbeek

Advocaten: B. Laurman en P.A. Visser

Wetsartikelen: PW

RECHTSPRAAK

Niet indexeren pensioenfonds is geen schending eigendomsrecht

Een aantal pensioengerechtigden bepleit dat het jarenlang niet indexeren van hun pensioen door PMT in strijd is met het Europees eigendomsrecht omdat de koopkracht van hun pensioen is gedaald. Het hof oordeelt dat bedrijfstakpensioenfonds PMT niet onrechtmatig dan wel in strijd met artikel 17 EU Handvest handelt door de pensioenuitkering van appellanten niet te indexeren. Er is onvoldoende connexiteit om te toetsen aan het eigendomsrecht uit het Handvest. Toetsing zou leiden tot een gerechtvaardigde inbreuk op het eigendomsrecht. Het hof ziet geen aanleiding tot het stellen van prejudiciële vragen hierover aan het Hof van Justitie EU.

Appellanten zijn (verplicht) deelnemers geweest in PMT. Inmiddels zijn zij gepensioneerd en ontvangen zij een periodieke (vroeg)pensioenuitkering van PMT. De hoogte van deze pensioenuitkering is sinds 2008 niet (meer) geïndexeerd. Over de jaren 2013 en 2014 heeft PMT een korting toegepast van respectievelijk 6,3% en 0,4%.

Op 28 april 2021 hebben appellanten een brief verzonden aan PMT. In deze brief stellen appellanten zich op het standpunt dat PMT in strijd handelt met het Unierecht door jarenlang indexatie van de pensioenuitkeringen achterwege te laten. Verder verzoeken appellanten in deze brief dat PMT dit standpunt bevestigt en dat PMT het gemis aan indexatie compenseert.

PMT heeft in een brief van 21 mei 2021 gereageerd op de brief van appellanten en geschreven dat er volgens PMT geen sprake is van het in strijd handelen met Europees recht.

Appellanten hebben aan hun vordering zelfstandig ten grondslag gelegd dat het niet indexeren van hun pensioenuitkering in strijd is met het recht op eigendom zoals vastgelegd in artikel 17 Handvest. Dit vloeit volgens appellanten onder andere rechtstreeks voort uit het *Albany*-arrest

van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU), omdat daarin is geoordeeld dat indexatie van pensioen een 'wezenlijke voorwaarde' vormt voor de rechtvaardiging van het alleenrecht dat een bedrijfspensioenfonds heeft voor de uitvoering van een bedrijfstakpensioenregeling. De schending volgt ook uit het YS-arrest, omdat daarin het HvJ EU heeft geoordeeld dat opgebouwde pensioenrechten en ook onder omstandigheden indexatie als eigendomsrechten moeten worden beschouwd. Het eigendomsrecht van appellanten is aangetast doordat geen indexering van het pensioen heeft plaatsgevonden en plaatsvindt, aldus nog steeds appellanten.

De in het Handvest gewaarborgde grondrechten van de Unie kunnen niet worden toegepast als het Unierecht in concrete geval niet van toepassing op de gegeven situatie is. In de kwestie die nu ter beoordeling van het hof voorligt – het achterwege laten van voorwaardelijke indexering op de pensioenaanspraken van appellanten – is er geen voorschrift of rechtsregel van de Unie die op deze voorwaardelijke indexering ziet. Er is geen Unievoorschrift dat een minimum voorschrijft voor de hoogte van het pensioen, en ook niet voor een eventueel recht op indexatie van opgebouwde pensioenaanspraken. Ook blijkt niet dat de nationale regeling Unierecht omzet of anderszins bij dit recht aanknoopt. Het enkele gegeven dat een pensioenfonds aangemerkt kan worden als instelling voor een bedrijfspensioenvoorziening in de zin van de minimumharmonisatie in Europese pensioenrichtlijnen staat in onvoldoende verband met het voorliggende vraagstuk, zodat geen toetsing aan het Handvest openstaat. Evenmin is er sprake van strijdigheid met het recht op gelijke behandeling op grond van bijvoorbeeld geslacht (hetgeen tot toetsing van de pensioenregeling leidde aan artikel 17 Handvest in het YS-arrest) of een andere grond van gelijke behandeling.

Appellanten hebben in dit verband op de zitting toegelicht dat omdat het HvJ EU de verplichtstelling van het bedrijfstakpensioenfonds in het *Albany*-arrest heeft getoetst aan het EU-mededingingsrecht, het Handvest reeds wordt getriggerd doordat de verplichtstelling van deelname in het bedrijfstakpensioenfonds is 'opgehangen' aan het EU-mededingingsrecht.

Het hof verwierpt dit standpunt. Het enkele feit dat de pensioenregeling van appellanten wordt uitgevoerd door een verplicht gesteld pensioenfonds, welke *verplichtstelling* door het HvJ EU in de *Albany*-zaak is getoetst aan het mededingingsrecht van de EU, maakt nog niet dat deze zaak van appellanten zich binnen de werkingssfeer van het Unierecht bevindt en voldoende aanknopingspunten bestaan om de voorwaardelijke indexering van pensioenaanspraken te toetsen aan artikel 17 Handvest.

De vorderingen van appellanten gebaseerd op artikel 17 Handvest stranden bij gebrek aan het

vereiste verband met een regel van het Unierecht die van toepassing is. Maar zelfs als artikel 17 Handvest van toepassing zou kunnen worden verklaard, kan dat grondrecht appellanten naar oordeel van het hof niet baten.

Met grief I betogen appellanten dat uit het *Albany*-arrest en in het bijzonder punt 109 daarvan, volgt dat solidariteit een vereiste is voor verplichte aansluiting bij een bedrijfstakpensioenfonds, dat indexering een essentiële of fundamentele voorwaarde is voor solidariteit en dat als die indexering ontbreekt, de solidariteit aan de collectieve overeenkomst komt te ontvallen. Daarom is de verplichte aansluiting niet toegestaan en het niet indexeren is daarom in strijd met artikel 17 Handvest, aldus appellanten.

Uit punt 109 van het *Albany*-arrest blijkt slechts van een uiteenzetting van verschillende elementen die maken dat gesproken kan worden van een hoge mate van solidariteit binnen een pensioenregeling. Indexatie van pensioen is slechts een van die, daar genoemde, elementen. Het HvJ EU oordeelt niet dat het ontbreken van een van de elementen maakt dat niet langer sprake is van een pensioenregeling met een hoge mate van solidariteit. In het arrest is *geen* steun te vinden voor de stelling dat alleen indexatie van de pensioenen een essentieel element of fundamentele voorwaarde vormt voor de rechtvaardiging van het alleenrecht op het beheer door PMT als bedrijfstakpensioenfonds. Het ontbreken van het enkele element van indexatie – in de praktijk, de PMT-regeling bevat nog steeds het voorwaardelijke recht – leidt dus niet tot de conclusie dat er geen sprake meer is van een hoge mate van solidariteit die de pensioenregeling kenmerkt. Verder kan niet de conclusie worden getrokken dat bij gebreke van een enkel element dat solidariteit kenmerkt, de collectieve overeenkomst – waarbij de pensioenregeling in het leven is geroepen en het alleenrecht van het pensioenfonds is overeengekomen – of het verplichtstellingsbesluit, strijdig zouden zijn met het Europese mededingingsrecht, laat staan dat hieruit volgt dat PMT – waar appellanten door verplichtstelling bij zijn aangesloten – tot indexering tegenover appellanten moet overgaan.

Met grief II hebben appellanten betoogd dat uit het *YS*-arrest volgt dat opgebouwde pensioenaanspraken zijn aan te merken als eigendomsrechten. Door jarenlang niet te indexeren wordt – in strijd met artikel 17 Handvest – inbreuk gemaakt op het eigendomsrecht van appellanten, aldus appellanten

Het hof volgt appellanten niet in hun betoog. Ingevolge het toepasselijke pensioenreglement (zie onder 3.2 en 3.3) bestaat – anders dan in het *YS*-arrest – geen onvoorwaardelijk recht op indexatie. Er is slechts een voorwaardelijk recht op toeslag of indexatie. Het recht op toeslag is afhankelijk van een toekomstige onzekere gebeurtenis. Zolang die gebeurtenis niet heeft plaatsgevonden of zal plaatsvinden, is de voorwaardelijke toeslag niet aan te merken als een

pensioenaanspraak of pensioenrecht in de zin van artikel 1 Pensioenwet en ook geen vermogensrecht in de zin van artikel 17 Handvest. Anders gezegd: het recht op voorwaardelijke toeslag maakt geen deel uit van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht. Het achterwege blijven van indexering – waar volgens het reglement dus geen onvoorwaardelijke aanspraak op bestaat – leidt dan ook niet tot aantasting van de pensioenaanspraak.

Voor zover grief II nog betoogt dat de kantonrechter ten onrechte geoordeeld heeft dat een welvaartvastheidsclausule (zoals opgenomen in de regeling die in het YS-arrest aan de orde was) een voorwaarde is om aanspraak te maken op de indexeringsclausule – en dat dit een onmogelijk te bereiken criterium is – berust dit op een onjuiste lezing door appellanten van het vonnis. De kantonrechter overweegt slechts – met juistheid, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen – dat een onzeker uitzicht op waardevermeerdering (wat de voorwaardelijke indexering hier is) in tegenstelling tot een onvoorwaardelijke welvaartvastheidsclausule zoals in YS aan de orde was, geen eigendomsrecht is in de zin van artikel 17 Handvest.

Uitsluitend voor zover appellanten wel een beroep zouden kunnen doen op bescherming van een eigendomsrecht in de zin van artikel 17 Handvest komt de vraag aan de orde die appellanten opwerpen namelijk of de inbreuk op dat eigendomsrecht (door niet te indexereren) gerechtvaardigd is. Het hof is van oordeel dat die rechtvaardiging er prima facie is en motiveert dat – ook ten overvloede – als volgt.

Het eigendomsrecht van artikel 17 Handvest geldt niet absoluut. Beperking is mogelijk indien de beperking (i) bij wet is gesteld, (ii) de wezenlijke inhoud van het recht eerbiedigt / slechts een beperkt gedeelte betreft, (iii) met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel noodzakelijk is en (iv) daadwerkelijk beantwoordt aan de doelstellingen van algemeen belang, zoals erkend door de Unie.

Tussen partijen is niet in geschil dat er sprake is van een beperking van de indexering op grond van het toepasselijke pensioenreglement, en dat die beperking bij wet is gesteld. De beperking vindt namelijk haar grondslag in de Pensioenwet (sinds 1 januari 2015, artikel 137, tweede lid, onderdeel a) en ook in artikel 15, tweede lid, Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (Besluit FTK) dat voorschrijft dat geen toeslag mag worden verleend indien de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds lager is dan 110%. Niet in het geding is dat de dekkingsgraad vanaf 2008 onder de grens van 110% is gebleven. Gelet op de toelichting op artikel 15 lid 2 Besluit FTK (Stb. 2014, 568) heeft (de ondergrens van) de dekkingsgraad ten doel te voorkomen dat een pensioenfonds tot toeslagverlening overgaat en daarmee de kans

vergroot dat het bij de eerstvolgende tegenvaller direct weer onder de dekkingsgraad komt die bij het minimaal eigen vermogen behoort. Het niveau van 110% moet – nog steeds blijkens de toelichting – bezien worden in samenhang met de overige maatregelen in het financieel toetsingskader. Die maatregelen dienen gezamenlijk evenwichtig over de verschillende generaties uit te pakken. Dat is – volgens de wetgever bij de voorgestelde maatregelen ten aanzien van de toeslagverlening inclusief de ondergrens van 110% – het geval; deze beperking van de toeslagverlening biedt meer zekerheid voor het kunnen uitkeren van pensioenen aan de huidige en aan toekomstige generaties en heeft als belangrijkste doel ervoor te zorgen dat een pensioenfonds het pensioengeld op een evenwichtige manier verdeelt. In het kader van het evenredigheidsbeginsel heeft naar het oordeel van het hof bovendien te gelden dat het achterwege laten van de indexering niet alleen de pensioenaanspraken maar ook de pensioenuitkeringen betreft.

Gelet op het voorgaande acht het hof dat de beperking – ook na jaarlijkse toepassing sinds 2008 – nog altijd daadwerkelijk beantwoordt aan de doelstellingen van algemeen belang, zoals erkend door de Unie (namelijk het bieden van een betaalbaar pensioen aan de betrokken werknemers zoals volgt uit het *Albany*-arrest) en is deze geschikt, noodzakelijk en ook evenredig. Het hof is van oordeel dat hoewel indexering al sinds 2008 achterwege blijft, de wezenlijke inhoud van het recht van appellanten, het nominale pensioen, onaangetast blijft. Dat geldt ook als moet worden uitgegaan van de door appellanten gestelde 25% tot 30% koopkrachtvermindering. Daarbij speelt een rol dat het ingeroepen eigendomsrecht (ook in deze meest subsidiaire lezing) hoe dan ook relatief is; immers de mogelijkheid van achterwege blijven van toeslagverlening is daarin ingebakken. Het hof is daarom van oordeel dat de beperking van het – door het hof hier uitsluitend ten behoeve van de meest subsidiaire redenering aangenomen – eigendomsrecht van appellanten als gevolg van het afzien van indexering, gerechtvaardigd is. De stelling van appellanten dat bij een ander wettelijk systeem – met bijvoorbeeld een hogere rekenrente – toeslagverlening wel mogelijk zou zijn geweest treft reeds geen doel doordat dat andere systeem nu eenmaal niet het geldende recht is. Ook hierom falen de grieven I en II.

Het voorgaande laat geen rechtsvragen onbeantwoord die noodzakelijk zijn voor de beslissing van het hof. Voor het stellen van prejudiciële vragen aan het HvJ EU ziet het hof dan ook geen aanleiding. Mogelijk is de term waardevastheid zoals gehanteerd in het *YS*-arrest nog niet uitgekristalliseerd, maar de invulling van die term is, zoals blijkt uit het bovenstaande, niet van doorslaggevende betekenis voor de beslissing in deze zaak.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 28-11-2023

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2023:2301

Zaaknummer: 200.314.667/01

Rechters: M.D. Ruizeveld, H.J. van Harten en A.G. van Marwijk Kooy

Advocaten: H. van Meerten en E. Lutjens

Wetsartikelen: 17 EU Handvest

RECHTSPRAAK

Geen instemming echtgenoot nodig voor staken pensioenopbouw; tijdsevenredige financiering bij pensioenverevening en afstortingsplicht

Na echtscheiding is er een geschil over de alimentatie en over de pensioenverdeling. In de alimentatiezaak oordeelt de Hoge Raad dat een vermoeden van bedrog door de wederpartij naar voren mag worden gebracht zolang de zaak nog niet in staat van wijzen is. De rechter dient de partij in de gelegenheid te stellen haar standpunt dat sprake is van bedrog door de wederpartij uiteen te zetten. In de pensioenzaak oordeelt de Hoge raad dat artikel 8c PSW niet zo ruim kan worden uitgelegd dat staking van toekomstige opbouw een vermindering is van pensioenaanspraken waarvoor instemming van de echtgenoot nodig is. Bij de berekening van het te verevenen pensioen moet worden uitgegaan van tijdsevenredige pensioenaanspraken en niet van de gefinancierde pensioenaanspraak. Verder oordeelt de Hoge Raad dat de oordelen van het hof over niet afstorting van het in eigen beheer opgebouwd pensioen onbegrijpelijk althans onvoldoende gemotiveerd zijn.

Partijen zijn in 1992 onder huwelijkse voorwaarden met elkaar gehuwd. In de huwelijkse voorwaarden is bepaald dat tussen partijen iedere vermogensrechtelijke gemeenschap is uitgesloten, met uitzondering van, kort gezegd, een beperkte gemeenschap ten aanzien van de echtelijke woning en een eventueel vakantiehuis van partijen. In 2014 heeft de rechtbank de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. Het hof heeft deze beslissing bekrachtigd. De echtscheiding is op 5 november 2015 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

Artikel 8 van de huwelijkse voorwaarden luidt als volgt:

‘Indien het huwelijk wordt ontbonden door echtscheiding, alsmede in geval van scheiding van tafel en bed, zullen door de echtgenoten tijdens het huwelijk opgebouwde pensioenaanspraken worden verrekend/verevend op de door de Nederlandse wet voorgeschreven wijze. Indien alsdan in Nederland geen wettelijke regeling ter zake bestaat, dan zal door de echtgenoten onderling worden verrekend het door de echtgenoten tijdens het huwelijk opgebouwde ouderdomspensioen (mitsdien niet het weduwen- en weduwnaarspensioen), analoog aan de thans in de Nederlandse rechtspraak ontwikkelde wijze voor het geval echtgenoten zijn gehuwd in algehele gemeenschap van goederen. Tenzij partijen bij echtscheiding of scheiding van tafel en bed anders overeenkomen zal de verrekening/verevening tussen hen alleen plaatsvinden als, en niet eerder plaatsvinden dan nadat, het ouderdomspensioen onvoorwaardelijk tot uitkering komt, of bij afkoop van in de verrekening/verevening betrokken pensioenrechten, en zal, indien de pensioenrechten leiden tot periodieke uitkeringen, de afrekening plaatsvinden in de vorm van uitkering van een gedeelte van die betalingen.

De man verplicht zich het weduwepensioen her te verzekeren bij een verzekeringsmaatschappij.

Alle vanaf heden door de man en de vrouw gezamenlijk te sluiten risicoverzekeringen dan wel gemengde verzekeringen in welke vorm ook, zullen het eigendom zijn van beide echtgenoten. De waarde van de betreffende verzekering zal bij echtscheiding bij helfte worden verdeeld. De te betalen premie worden geacht te behoren tot de kosten van de huishouding.’

De man en de vrouw hebben beiden pensioen opgebouwd bij Pensioenfonds Metaal en Techniek (hierna: PMT). De man heeft verder in eigen beheer pensioen opgebouwd bij Beheer B.V. (hierna: Beheermaatschappij), waarvan hij directeur en enig aandeelhouder is.

De rechtbank heeft in diverse beschikkingen beslist over de geschilpunten tussen partijen met betrekking tot de afwikkeling van de beperkte gemeenschap, de huwelijkse voorwaarden, het pensioen en de partneralimentatie.

De rechtbank heeft in de alimentatiezaak, voor zover in cassatie van belang, bepaald dat de man met ingang van de dag van ontbinding van het huwelijk aan de vrouw per maand € 2.160 partneralimentatie moet betalen. Verder heeft de rechtbank de wijze van afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden en de wijze van verdeling van de beperkte gemeenschap bepaald. Het hof heeft de beschikking van de rechtbank gedeeltelijk vernietigd. Het heeft, voor zover in cassatie van belang, de door de man aan de vrouw te betalen partneralimentatie bepaald op € 145 per maand vanaf 5 november 2015, oplopend tot € 1.072 per maand vanaf 1 januari 2022.

Het heeft verder bepaald dat hetgeen is betaald of verhaald tot en met 1 juli 2021 door de vrouw niet hoeft te worden terugbetaald maar dat hetgeen na 1 juli 2021 te veel is betaald wel door de vrouw aan de man moet worden terugbetaald.

De rechtbank heeft in de pensioenzaak, na diverse tussenbeschikkingen, bij eindbeschikking bepaald dat de man moet overgaan tot verevening overeenkomstig de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (Wvps) van de door de man opgebouwde pensioenrechten bij PMT, en het meer of anders verzochte afgewezen.

Het hof heeft de tussenbeschikking van 14 november 2018 en de eindbeschikking van 28 januari 2020 van de rechtbank bekrachtigd, met uitzondering van hetgeen in de eindbeschikking onder 3.4 is bepaald en in zoverre opnieuw beschikkende de man veroordeeld om aan de vrouw ter zake van diverse polissen uitkeringen te doen. Het hof heeft verder bepaald dat de vrouw moet overgaan tot verevening conform de Wvps van de door haar opgebouwde pensioenrechten bij PMT, zodra dat pensioen tot uitkering komt.

De vrouw heeft aan het slot van de zitting van 28 maart 2022 aangevoerd dat sprake is van bedrog door de man. De zaak was toen nog niet in staat van wijzen. Door de vrouw niet in de gelegenheid te stellen haar standpunt dat door de man bedrog is gepleegd uiteen te zetten, heeft het hof hetzij miskend hetgeen hiervoor is overwogen, hetzij zijn oordeel ter zake onvoldoende gemotiveerd.

Uit de wetsgeschiedenis volgt dat artikel 8c PSW diende om te voorkomen dat een aanspraak op weduwen- of weduwnaarspensioen of op ouderdomspensioen voornamelijk met het oog op een op handen zijnde ontbinding van het huwelijk zou kunnen worden verminderd. Gelet op deze strekking moet artikel 8c PSW zo worden uitgelegd dat het daarin gaat om reeds opgebouwde aanspraken. Dit strookt ook met de tekst en wetsgeschiedenis van artikel 20 Pensioenwet (oud) en artikel 3a lid 5 Wvps, waarin artikel 8c PSW is opgegaan; daarin wordt in dit verband immers gesproken van opgebouwde (pensioen)aanspraken en opgebouwde pensioenrechten. De tekst noch de wetsgeschiedenis van artikel 8c PSW biedt grond voor de uitleg dat ook een staking van toekomstige pensioenopbouw moet worden aangemerkt als een vermindering van aanspraken als bedoeld in die bepaling.

Het hof heeft in r.o. 5.20 overwogen dat het de in r.o. 5.19 weergegeven zienswijze van de deskundige volgt. Die zienswijze houdt onder meer in dat met het addendum niet reeds opgebouwde nabestaandenpensioenaanspraken worden verminderd. De vrouw heeft in hoger beroep, onder verwijzing naar een rapport van haar pensioenadviseur, gemotiveerd betoogd

dat het addendum ook negatieve gevolgen heeft voor de tot dan toe opgebouwde pensioenaanspraken, doordat in het addendum de aanspraken worden aangepast aan het niveau van de reserve. Het hof heeft hierop niet, althans niet voldoende kenbaar, gerepsondeerd. Door zonder nadere motivering te oordelen dat het de zienswijze van de deskundige volgt, heeft het hof dan ook onvoldoende inzicht gegeven in zijn gedachtegang. De motiveringsklacht van onderdeel 2 slaagt.

Onderdeel 4 klaagt over het oordeel van het hof in r.o. 5.31 dat niet gedane dotaties niet dienen te worden meegerekend en dat de vrouw geen rechten kan doen gelden op aanspraken die wel opgebouwd hadden moeten worden maar die er niet daadwerkelijk zijn. Het recht op pensioenverevening berust op het uitgangspunt dat de echtgenoten in gelijke mate aanspraak kunnen maken op pensioen dat gedurende de deelnemingsjaren tussen de huwelijkssluiting en de echtscheiding door een van hen is opgebouwd, en dus evenredig met de duur van het huwelijk. Als een rechtspersoon een pensioentoezegging doet, dient hij zorg te dragen dat hij deze te zijner tijd kan nakomen. Artikel 3 lid 1 Wvps regelt de omvang van het te verevenen ouderdomspensioen. Artikel 3 lid 1 onder a en b Wvps bepaalt welke deelnemingsjaren en welk beëindigingstijdstip daarbij in aanmerking moeten worden genomen. Ter berekening van het te verevenen pensioen moet worden vastgesteld het bedrag van de aanspraak op ouderdomspensioen dat de deelnemer bij beëindiging van de deelneming zou hebben verkregen volgens de reglementaire opbouw. Bij de berekening van het te verevenen pensioen moet dus worden uitgegaan van de tijdsevenredige aanspraak op het ouderdomspensioen, en niet slechts van de aanspraak voor zover die op het tijdstip van de echtscheiding is gefinancierd.

Het cassatiemiddel klaagt verder onder meer dat voor zover het hof aan zijn oordeel ten grondslag heeft gelegd dat Beheermaatschappij per 1 mei 2020 is overgegaan tot een jaarlijkse uitkering aan de vrouw, zodat in die zin verevening al daadwerkelijk plaatsvindt, het de ratio van de zogenoemde 'afstort-jurisprudentie' heeft miskend, althans het oordeel ontoereikend heeft gemotiveerd.

De eisen van redelijkheid en billijkheid die de rechtsverhouding tussen ex-echtgenoten beheersen, zullen in het algemeen meebrengen dat de tot verevening verplichte echtgenoot die als directeur-groootaandeelhouder de rechtspersoon beheerst waarin de te verevenen pensioenaanspraak is ondergebracht, moet zorgdragen voor afstorting bij een externe pensioenverzekeraar van het kapitaal dat nodig is voor het aan de andere echtgenoot toekomende deel van de pensioenaanspraak. Van de vereveningsgerechtigde echtgenoot kan in beginsel immers niet worden gevergd dat deze bij voortduring afhankelijk blijft van het beleid dat de andere echtgenoot ten aanzien van de betrokken rechtspersoon (en de daarmee

verbonden onderneming) voert en het risico moet blijven dragen dat het in eigen beheer opgebouwde pensioen te zijner tijd niet kan worden betaald. Die afhankelijkheid wordt niet opgeheven en dat risico wordt niet weggenomen wanneer de betrokken rechtspersoon inmiddels is overgegaan tot het doen van een jaarlijkse uitkering. Voor zover het oordeel van het hof erop berust dat de vrouw geen recht heeft op afstorting van het pensioenkapitaal omdat Beheermaatschappij reeds is overgegaan tot een jaarlijkse uitkering aan de vrouw, heeft het hof hetzij het voorgaande miskend, hetzij zijn oordeel ter zake onvoldoende gemotiveerd.

Voor zover het oordeel van het hof erop is gebaseerd dat partijen in artikel 8 van de huwelijkse voorwaarden zijn overeengekomen dat de verrekening/verevening alleen zal plaatsvinden als, en niet eerder dan nadat, het ouderdomspensioen onvoorwaardelijk tot uitkering komt, is het onvoldoende gemotiveerd. In haar beroepschrift heeft de vrouw gemotiveerd betoogd dat artikel 8 van de huwelijkse voorwaarden niet van toepassing is bij de beoordeling van haar verzoek tot afstorting. Daarop heeft het hof niet, althans niet voldoende kenbaar, gerespondeerd, terwijl zonder nadere motivering niet valt in te zien waarom artikel 8 van de huwelijkse voorwaarden, dat ziet op het moment van verevening, betrekking heeft op het recht op afstorting. De daarop gerichte klacht slaagt.

De vrouw heeft in hoger beroep aangevoerd dat de man aanspraken ten behoeve van haar nabestaandenpensioen heeft opgebouwd in Beheermaatschappij, welke aanspraken daar premievrij voor haar worden bewaard, en dat het onaanvaardbaar is dat na haar scheiding de pensioenreserve die in Beheermaatschappij aanwezig is ter dekking van het recht op nabestaandenpensioen, in Beheermaatschappij wordt gelaten. Het hof heeft (in r.o. 5.22) geconstateerd dat de man heeft aangevoerd dat nabestaandenpensioen in eigen beheer is opgebouwd en (in r.o. 5.23) dat de vrouw vanuit Beheermaatschappij na overlijden van de man een bijzonder partnerpensioen zal ontvangen van € 10.974 bruto per jaar.

In het licht van een en ander is het oordeel van het hof, dat erop neerkomt dat afstorting van het nabestaandenpensioen niet aan de orde is omdat op dit moment niet vaststaat of en voor welk bedrag dit zou dienen te gebeuren, onbegrijpelijk. Ook de daarop gerichte klacht slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-11-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1596

Zaaknummer: 22/03598 en 22/03599

Rechters: M.J. Kroeze, C.E. du Perron, H.M. Wattendorff, F.J.P. Lock en A.E.B. ter Heide

Advocaten: J.W. de Jong en N.C. van Steijn

Wetsartikelen: 382 Rv en 390 Rv

RECHTSPRAAK

Deliveroo valt als maaltijdbezorger per fiets onder werkingssfeer pensioenfonds vervoer

De Hoge Raad oordeelt dat het hof terecht heeft geconcludeerd dat Deliveroo verplicht was deel te nemen in het bedrijfspensioenfonds voor het beroepsvervoer over de weg. In een taalkundige uitleg omvat ‘vervoeren van goederen over de weg’ ook maaltijdbezorging per fiets. Ook indien achteraf gezien de wettelijk vereiste representativiteit bij de totstandkoming van het verplichtstellingsbesluit zou hebben ontbroken, betekent dit in het stelsel van de Wet Bpf 2000 niet dat het verplichtstellingsbesluit jegens Deliveroo buiten toepassing moet blijven. Niet in te zien valt dat de wijze waarop het exclusieve uitvoeringsrecht aan Bpf Vervoer is toegekend in strijd is met het vrij verkeer van dienstverlening.

Deze zaak gaat over de vraag of Deliveroo verplicht was deel te nemen in het bedrijfspensioenfonds voor het beroepsvervoer over de weg. Deliveroo onderhield in Nederland een digitaal platform waarop restaurants maaltijden aanboden die consumenten via dat platform konden bestellen. Sinds september 2015 bood Deliveroo aan de restaurants een bezorgservice. Deliveroo zorgde er dan voor dat de bestelde maaltijd per fiets bij de consument werd bezorgd. Bpf Vervoer is een bedrijfstakpensioenfonds in de zin van de Pensioenwet en de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 (hierna: Wet Bpf 2000). Bpf Vervoer is de uitvoerder van de pensioenregeling voor de bedrijfstak beroepsvervoer over de weg.

Bij brief van 13 oktober 2017 heeft Bpf Vervoer aan Deliveroo meegedeeld dat Bpf Vervoer Deliveroo heeft aangesloten bij het pensioenfonds en heeft Bpf Vervoer aanspraak gemaakt op premiebetaling door Deliveroo. Daarbij heeft Bpf Vervoer bericht dat de aansluitplicht niet voor alle werknemers van Deliveroo geldt, maar alleen voor de werknemers die op de ‘vervoersafdeling’ werkzaam zijn, omdat uit omzetcijfers blijkt dat Deliveroo minder dan 50%

van haar omzet genereert uit het bezorgen van maaltijden.

Deliveroo heeft bezwaar gemaakt tegen de aansluiting bij Bpf Vervoer. Bpf Vervoer heeft op basis van de door Deliveroo onder protest aangeleverde werknemersgegevens premienota's opgesteld die in de periode van december 2017 tot en met juli 2018 zijn toegezonden aan Deliveroo. Het totaal van deze premienota's bedraagt € 639.372,98. Deliveroo heeft hiervan € 400 betaald.

Het Hof Amsterdam heeft in een arrest van 16 februari 2021 in een procedure tussen Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) en Deliveroo geoordeeld dat de rechtsverhouding tussen Deliveroo en haar maaltijdbezorgers als een arbeidsovereenkomst is aan te merken. De Hoge Raad heeft het tegen dat arrest ingediende beroep in cassatie verworpen.

Op 21 december 2021 heeft het Hof Amsterdam in een procedure tussen FNV en Deliveroo geoordeeld dat Deliveroo onder de cao voor beroepsgoederenvervoer valt. De Hoge Raad heeft het cassatieberoep tegen die uitspraak vandaag verworpen.

In dit geding heeft Bpf Vervoer onder meer gevorderd een verklaring voor recht dat Deliveroo vanaf 26 juni 2015 valt onder de verplichtstelling van Bpf Vervoer en veroordeling van Deliveroo tot betaling van € 638.972,98 aan Bpf Vervoer, zijnde de pensioenpremie die over de periode van 26 juni 2015 tot 1 juli 2018 verschuldigd is voor de bezorgers in dienst van Deliveroo.

De kantonrechter heeft de hiervoor genoemde vorderingen toegewezen. Het hof heeft dat vonnis bekrachtigd.

De Hoge Raad overweegt als volgt. In een taalkundige uitleg omvat 'vervoeren van goederen over de weg' ook maaltijdbezorging per fiets. Uit de omschrijving 'vervoeren van goederen over de weg' in het verplichtstellingsbesluit blijkt niet dat het vervoeren met een bepaald (type) voertuig moet plaatsvinden om onder die omschrijving te vallen. Evenmin brengt de taalkundige betekenis van het begrip 'vervoeren' mee dat daarvoor een bepaald type vervoersmiddel is aangewezen. In de door het onderdeel bestreden rechtsoverwegingen heeft het hof verder op juiste gronden geoordeeld dat er geen objectieve aanknopingspunten zijn waaruit volgt dat 'vervoeren van goederen over de weg' in het verplichtstellingsbesluit slechts zou zien op gemotoriseerd vervoer dan wel beroepsvervoer zoals bedoeld in de Wet wegvervoer goederen.

Het hof mocht bij de uitleg van de werkingssfeerbepaling aan de hand van de cao-norm geen

acht slaan op de representativiteitsgrondslag en de mogelijk daaruit af te leiden bedoeling van de sociale partners. De representativiteitsgegevens die ten grondslag liggen aan het verplichtstellingsbesluit waren niet objectief kenbaar voor derden. Het hof heeft, door te oordelen dat de activiteiten van Deliveroo vallen onder de werkingssfeerbepaling van het verplichtstellingsbesluit, een juiste uitleg gegeven aan de omschrijving ‘vervoer van goederen over de weg’. Ook indien, uitgaande van de uitleg van de werkingssfeerbepaling aan de hand van de cao-norm, achteraf bezien de wettelijk vereiste representativiteit bij de totstandkoming van het verplichtstellingsbesluit zou hebben ontbroken, betekent dit in het stelsel van de Wet Bpf 2000 niet dat het verplichtstellingsbesluit jegens Deliveroo buiten toepassing moet blijven (zie de conclusie van de advocaat-generaal onder 4.8 en 5.86).

Bpf vervoer behoort tot de fondsen die door organisaties van werkgevers en werknemers zijn opgericht en hun basis vinden in een cao. Voorts blijkt daaruit dat de oprichting van Bpf Vervoer en de verplichtstelling van de deelneming in dit fonds onlosmakelijk verbonden zijn met de essentiële sociale functie die een dergelijk fonds vervult in het Nederlandse pensioenstelsel en met de wijze waarop de betrokkenheid van werkgevers en werknemers en het toezicht door de overheid op de statuten en reglementen destijds bij het verplichtstellen van deelneming in een bedrijfspensioenfonds waren verzekerd. Gelet hierop valt, mede in het licht van het beperkte partijdebat over deze kwestie, niet in te zien dat de wijze waarop het exclusieve uitvoeringsrecht aan Bpf Vervoer is toegekend in strijd is met het vrij verkeer van dienstverlening.

Deliveroo heeft aangevoerd dat niet alleen het eerste verplichtstellingsbesluit moet worden beoordeeld, op de grond dat de verplichtstelling tot deelneming in Bpf Vervoer een aantal malen bij ministerieel besluit is gewijzigd. Dat betoog kan niet slagen. Het ging bij deze wijzigingen om beperkte veranderingen in de werkingssfeer van de verplichtstelling, waarbij in de positie van Bpf Vervoer als voor de sector verplicht aangewezen pensioenfonds geen verandering werd en behoefde te worden gebracht. Het onderdeel faalt daarom.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-11-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1622

Zaaknummer: 22/00968

Rechters: T.H. den Tanja-van Broek, C.E. Du Perron, H.M. Wattendorff, F.R. Salomons en K. Teuben

Advocaten: J.P. Heering, F.M. Dekker en A.H.M. van den Steenhoven

Wetsartikelen: Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 en 56 VWEU